

ילקוט לוי יצחק

ליקוט מתורתו של
כ"ק הרה"ג והרה"ח המקובל וכו'

ר' לוי יצחק

זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

ביאורים על מגילת אסתר ועניני פורים
- תדפיס -

יוצא לאור ע"י מערכת
"אוצר החסידים"

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים וארבע לבריאה

פתח דבר

לקראת חג הפורים הבעל"ט – ארבעים שנה לאמירת הביאור הנפלא בסוגיית "קם רבה שחטי' לרבי זירא" (בש"פ שמיני וש"פ תזריע ה'תשד"מ. הוגה לאח"ז ונדפס בלקו"ש חכ"ז עמוד 267 ואילך. חל"א עמוד 177 ואילך) –

מצורף בזה ליקוט מיוחד – מכתבים שכתב כ"ק הרה"ג הרה"ח המקובל ר' לוי יצחק ז"ל לבנו כ"ק אדמו"ר זי"ע בסוגיא זו, עם פענוחים וביאורים בדרך אפשר, תדפיס מילקוט לוי יצחק על מגלת אסתר ופורים, שמכינים עתה לדפוס.

לחביבותא דמילתא, מובא כאן (באדיבות ספריית אגו"ח) כתב יד קדשו של הרב המחבר ז"ל, ממכתבו בשנת תרצ"ד – לפני תשעים שנה – המתחיל "נהניתי מביאורך", הוא סימן ק, קב לקמן; בו לומד ומפרש הסיפור בגמרא – בכללות – כמו כ"ק אדמו"ר, שהי' כאן תחיית המתים כפשוטו (ואולי יש לומר, שהביאור שהציע הרבי אז, הוא תוכן השיחה שנאמרה לאחרי יובל שנים בשנת תשד"מ).

מערכת אוצר החסידים

ט' אדר שני, ה'תשפ"ד
ברוקלין, נ.י.

אסתר ט, יז – ביום שלושה עשר לחדש אדר ונוח בארבעה עשר בו
ועשה אתו יום משתה ושמחה.

◀צט▶

ביאור כמה שאלות ודיוקים בסיפור הגמ' (מגילה ז, ב) "רבה ור' זירא עבדו סעודת
פורים בהדי הדדי וכו'"

אמר¹ רבא מיחייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארוור המן
לברוך מרדכי.

רבה ורבי זירא עבדו סעודת פורים בהדי הדדי איבסום, קם רבה שחטי'
לרבי זירא, למחר בעי רחמי ואחיי', לשנה אמר לי' ניתי מר ונעביד סעודת
פורים בהדי הדדי, אמר לי' לא בכל שעתא ושעתא מתרחיש ניסא.
מגילה ז, ב

לאבסומי. להשתכר ביין.
ואיבסום. נשתכרו.

רש"י

---

¹ וז"ל [ובהסבר דברי הגמ'] : אמר רבא, מיחייב איניש לבסומי בפוריא (חייב אדם להשתכר
בפורים) עד דלא ידע (להבדיל) בין ארוור המן לברוך מרדכי.
(ומסופר:) רבה ור' זירא עבדו (עשו) סעודת פורים בהדי הדדי (ביחד). איבסום (השתכרו),
קם רבה, שחטיה (שחטו [את]) ר' זירא. למחר (כשהתפקח וראה מה עשה), בעי רחמי ואחיייה (ביקש
עליו רחמים והחיייהו). ל(אחר) שנה, אמר לי' (לו, רבה לר' זירא) ניתי מר ונעביד (יבוא אדוני ונעשה,
שוב) סעודת פורים בהדי הדדי (ביחד). אמר לי' (ר' זירא לרבה, איני רוצה. וזאת לאור אירועי השנה
שעברה. ואף שבסופו של דבר אכן קמתי לתחייה, מכל מקום הרי) לא בכל שעתא ושעתא (שעה
ושעה) מתרחיש ניסא (מתרחש נס, וחושש אני שמא מה שאירע בפורים שעבר יתרחש שוב וללא
תקנה). עיי"ש.

הנס² דפורים הוא נס³ המלוּבש בטבע, והוא הנס דהעמק שאלה בזהר
ריש פרשת ויקרא⁴ ע"ש (שאלה⁵ גימט' פורים), הנס הוא משם הוי', והוא

² הנס דפורים: בסימן זה יבוארו יותר מ"תשע עשרה" שאלות ודיוקים, כידוע דכל דבר שבתורה
הוא מדוייק בתכלית, ומהם:

(א) "רבה ור' זירא", מדוע דוקא אמוראים אלו היו ביחד?
(ב) "עבדו סעודת פורים", מה הקשר בין "רבה ור' זירא" לכך שעשו במיוחד סעודת "פורים"
ביחד, דמשמע שחג ה"פורים" יש לו שייכות מיוחדת לרבה ור' זירא?
(ג) "קם רבה שחטי' לר' זירא", מהו הענין ד"קם רבה שחטי' לר' זירא", ולא להיפך?
(ד) בהמשך לשאלה ג', לכאורה הי' צ"ל "קם רבה קטלי' לר' זירא", מהו הענין של "שחטיה"
דוקא?

(ה) "שחטי'", הנה שחיטה היא במקום ה"צואר". מהו הרמז והדיוק שרבה שחטי' לר' זירא,
ושהשחיטה עושים במקום ה"צואר" דוקא?

(ו) מהו הטעם שהי' "מיתה" בפועל, ואח"כ נעשה נס והחיייהו?
(ז) שמו של כל דבר מורה על בחינתו ומהותו. מהו הרמז בשם "רבה"? [ויבאר, הן מצד
פירוש השם, והן מצד ה"גימטריא"].

(ח) בהמשך לשאלה ז', מהו הרמז בשם "ר' זירא"? [ויבאר, הן מצד פירוש השם, והן מצד
ה"גימטריא" ו"צירוף האותיות"].

(ט) עוד יבואר דיוק נוסף בלשון הגמרא, "מיחייב איניש לבסומי בפוריא" (לשון ארמי), ואח"כ
נאמר "רבה ור' זירא עבדו סעודת פורים בהדי הדדי", מדוע לא נאמר "עבדו סעודת פוריא בהדי
הדדי", כמו בתחילה, והרי כל המימרא הזו היא בלשון תרגום?

וכן קשה גם בסוף הסיפור: "לשנה, אמר לי' ניתי מר ונעביד סעודת פורים", למה לא נאמר
"ונעביד סעודת פוריא", היינו למה נקט לשון פורים דוקא?

(י) על פי כתבי הרב המחבר, יומתק הדיוק שרבה קרא לר' זירא בלשון "מר" דוקא. מה הדיוק
בזה?

(יא) כאן בגמ' כתוב "רבה ור' זירא עבדו סעודת פורים", הנה במגילה – לפעמים כתוב "פורים"
חסר אות "ו" (אסתר ט, פסוקים כט. לא. לב), ולפעמים כתוב "פורים" מלא, עם אות "ו" (שם,
פסוקים כו. כח)

כל דבר הוא מדוייק, וכאן בסיפור עם רבה ור' זירא נכתב "פורים" בתוספת אות "ו", מהו הדיוק
בזה?

(יב) בדבר שמו של ר' זירא: מצינו שלפעמים נקרא "זעירא" (ראה הערה 14), ולמה נקרא כאן
"זירא" דוקא?

(יג) במדרש (אסתר רבה פ"ז, יז): "בשעה שנחתמו אותן האגרות [של אחשוורוש] ונתנו ביד המן
. . . וראה מרדכי שלשה תינוקות שהיו באים מבית הספר ורץ מרדכי אחריהם כו' כיון שהגיע מרדכי
אצל התינוקות שאל לאחד מהם פסוק לי פסוקיך . . . כיון ששמע מרדכי כך שחק והיה שמח שמחה
גדולה."

ויש לשאול: מהו הדיוק בהדגשה שמרדכי ראה שלשה תינוקות "שהיו באים מבית הספר",
למאי נפקא מינה מהיכן באו?

(יד) בהמשך להנ"ל, מהו הדיוק בכך שהיו "תינוקות" דוקא?
(טו) בהנ"ל, מהו הדיוק שהיו "שלשה" דוקא?

(טז) בהנ"ל, מהו הענין דמרדכי שאל להם "פסוקיך" דוקא?
(יז) בהנ"ל, אחר הסיפור והעובדא במדרש, כתוב במגילה שאסתר אמרה למרדכי שיצומו עלי'
שלשה ימים לילה ויום, למה דוקא "שלשה" ימים?

(יח) בהנ"ל, מהו הטעם והדיוק "לילה ויום"?
(יט) רמז וטעם שנק' "מגלה"? וכך היא הגירסא ברמב"ם הלכות "מגלה". ובסידור עם דא"ח

מאדמו"ר הזקן "מגלה" בלי אות י'. [ולהעיר מירמ' לו, כז: "את המגלה ואת הדברים"].
הכל יבואר בפנים.

³ נס המלוּבש בטבע: ראה תורת מנחם – ספר המאמרים מלוקט חלק ד עמוד סז וז"ל: ידוע דנס
הוא מלשון הרמה. דע"י הנס נעשה הרמה ועל"י בהטבע (סידור עם דא"ח מד, סע"ב*.) פירוש המלות

לאדמו"ר האמצעי פרק קלט. אור התורה בשלח ע' תרסה). דבנסים יש (בכללות) שני סוגים. נסים
שלמעלה מהטבע [כהנסים שהיו ביציאת מצרים, הפיכת מים לדם וכו' ועד להנס דקריעת ים סוף
שנחפץ ים ליבשה], ונסים המלוּבשים בדרכי הטבע. כהנסים דחנוכה ופורים, דעם היותם מלוּבשים

בדרכי הטבע, מ"מ הי' ניכר בגילוי (ועד שראו כל אפסי ארץ) הנס שבהם.
והנה ידוע (ראה סידור ופיה"מ שם. סוף ד"ה החודש תרס"ו. סה"מ תרע"ח ע' פט. סה"מ תרנ"ח ע' פט.)

ע' קסב ואילך), דשרש הטבע הוא משם אלקים (אלקים בגימטריא הטבע), דבכללות הוא אור הממלא

מלובש בטבע שם אלקים, כי אלקים⁶ גימט' הטבע. והיינו מה שפורים גימט'⁷ ג' פעמים הוי' אלקים של"ו כמ"ש במאורי אור⁸ מע' פורים, הוא המתקת שם אלקים גבורות בשם הוי' חסדים. (זהו שְׁלוֹ⁹ הייתי ויפרפני, ויפרפני מלשון פורים, שהוא ע"ש הפור). והם ג' שמות הוי' וג' שמות

שמתלבש בעולמות לפי ערכם, ושרש הנסים הוא משם הוי', דבכללות הוא אור הסובב שלמעלה מעולמות. וזוהו מוכן, דהנסים שאינם מלובשים בטבע, שרש המשכתם הוא מהגילוי דהוי' עצמו, שלמעלה מהתלבשות בשם אלקים, והנסים המלובשים בטבע שרש המשכתם הוא מהגילוי דשם הוי' כמו שמתלבש בשם אלקים. עיי"ש.

(* בהוצאת תשע"ט – עב, ב ואילך.)

⁽⁴⁾ זהו ויקרא דף ב, א. וז"ל [ובתרגום ללה"ק]: רַבִּי אֶלְעָזָר פְּתַח, (ישעי' ז, יא) "שְׁאֵל קָא אֹת מַעַם ה' אֶלְקֵיךָ, הֲעִמַּק שְׁאֵלָה אוֹ הִגְבַּהּ לְמַעְלָה". (פי' הפסוק, ישעי' הנביא ניבא לאחז מלך יהודה שינצל ממלך ישראל וממלך ארם שבאו ללחום על ירושלים, ואמר לו "שאל לך אות מעם ה' אלקיך" (שאל איזה סימן שתדע ותאמין שיתקיימו דברי הנבואה), "העמק שאלה" (שאל לעשות לך את בעמק התהום), או הגבה למעלה (או לעשות לך את בגבהי מרומים (מצודות)) . . . "העמק שאלה", דא אות ה' בְּתַרְגָּמָה דְּבִשְׁמַא קְדִישָׁא (זו היא אות ה' אחרונה שבשם הקדוש הוי"ה), או הִגְבַּהּ לְמַעְלָה, דא אַת יו"ד (זו היא אות י', שהיא יְיָ שְׁמַא דְּבִשְׁמַא קְדִישָׁא (הראש שבשם הקדוש הוי"ה), וְיָא אִיהוּ יְיָ דְּכַתִּיב (וזהו הסוד מה שכתוב שאמר ישעי' למלך אחז), "שאל לך אות מעם ה' אלקיך" (היינו) אות מְשַׁמָּא קְדִישָׁא (שתבקש אות אחת מאותיות השם הוי"ה עצמו). עיי"ש.

וראה ביאורי זוהר להצמח צדק ח"א ע' שטו וז"ל: העמק שאלה, דא אות ה' בתרא דשמא קדישא. היינו שישעי' הנביא נתן הברירה לאחז שיברור לו מאיזה אופן יהי' לו הנס והישועה נגד רציני מלך ארם, אם מאות ה' אחרונה דשם הוי' שהיא מל' דאצילות מקור דעולמות ב"ע שיוורת ומתלבשת בב"ע ומבררת ק"נ וכמ"ש ותתן טרף לביתה רפ"ח ניצוצים עם הכולל גימ' טרף . . . או הגבה למעלה דא אות יו"ד רישא דבשמא קדישא, וזהו בחי' ח"ע שנק' הגבה למעלה פי' שאינה מתלבשת בב"ע . . . ונתן לו ישעיה הבחירה שאם ירצה יומשך הנס מבחי' אות יו"ד,

וההפך בין שני האופנים הוא, שאם יומשך הנס מבחי' אות ה' אחרונה דשם הוי' יהי' מתלבש בדרך הטבע ולא יהי' יוצא לגמרי מהטבע כנס דקי"ס וכיוצא, אלא כמו נס דפורים שאחשורוש עצמו ביטל האיגרות הראשונות כו' וע"י אסתר, והיינו לפי שנמשך מבחי' מל' דאצ"י כשמתלבשת בב"ע ומסתתרת בהשרים, וכמו שהי' בעת גלות בבל ומדי כו' רגליה יורדות כו' בחי' נה"י המלובשות בעשי' ע"כ מוכרח להיות הנס מתלבש בלבוש הטבע (ועמ"ש בד"ה אז ישיר בענין מלך עומד ואגוסטוס יושב, והיינו כענין ב' בחי' הנ"ל דהעמק שאלה והגבה למעלה), אכן אם יומשך הנס מבחי' יו"ד רישא דשמא קדישא שהוא בחי' שלמעלה מהתלבשות ב"ע בחי' סוכ"ע יהי' הנס למעלה מהטבע לגמרי וכענין הנס דקי"ס שנאמר בו ונטה את ירך על הים, ירך הוא בחי' יו"ד שלך כי משה הוא מבחי' ח"ע. עיי"ש.

⁽⁵⁾ "שאלה" בגי' 336, וכן "פורים". וזהו "העמק שאלה", היינו שבמספר זה 336, מרומז נס המתלבש בלבוש הטבע. ראה הביאור בהערה 7.

⁽⁶⁾ ראה תניא – שער היחוד והאמונה פרק ו (דף פ, סע"א ואילך) וז"ל: והנה שם אלקים הוא שם מדת הגבורה והצמצום ולכן הוא גם כן בגימטריא הטבע לפי שמסתיר האור שלמעלה המהוה ומחיה העולם, ונראה כאילו העולם עומד ומתנהג בדרך הטבע, ושם אלקים זה הוא מגן ונרתק לשם הוי"ה להעלים האור והחיות הנמשך משם הוי"ה ומהוה מאין ליש שלא יתגלה לנבראים. עיי"ש.

⁽⁷⁾ פוריים בגי' 336, וכן ג' פעמים שם הוי' (3 × 26 הוא 78) + ג' פעמים שם "אלקים" (3 × 86 הוא 258), ביחד: 258 + 78 = 336. כי המכוון בנס פורים הוא שבחי' שם "יהוה" האור שלמעלה מדרך הטבע, יומשך ויאיר בתוך דרכי הטבע – שם "אלקים", וזהו שהגימט' היא דוקא צידוף של שם הוי' ושם אלקים יחדיו.

ראה גם אור התורה מגלת אסתר עמוד רסא.

⁽⁸⁾ מאורי אור אות פ' סעיף נח וז"ל: פורים נח וז"ל: פורים גי' של"ו, מתוק ג' אלקיים דג' הויות דמגלה ע"י מרדכי, ונעשה שְׁלוֹ בעולם. עיי"ש.

ראה הביאור לעיל הערה 7. לקמן הערה 9. וזהו ג"כ "מגלה" (חסר י) בגי' ג' פעמים "הוי" וד"ל. ⁽⁹⁾ איוב טז, יב.

ראה תורת לוי יצחק, חידושים וביאורים לש"ס עמוד קלא, מצייני למ"ש בפרי עץ חיים שער חזרת העמידה סמוך לסוף פ"ז, שמפרש פסוק זה באיוב "שְׁלוֹ הייתי ויִפְרָפְרָנִי", ופי' במצודת דוד וז"ל: שְׁלוֹ, [איוב אמר] יושב הייתי בשלוה, ופתאום עשה אותי לפרורים. עיי"ש.

וכאן מפרש למעליותא "שְׁלוֹ", דנעשה בחי' שְׁלוֹה ומיתוק הגבורות, דשמות "אלקים" ומתקן ע"י גילוי שם הוי', ראה לקוטי תורה מהאריז"ל פ' וישב סד"ה ויהי אחר הדברים האלה וגו'. וזהו ענין "ויפרפני" מלשון "פורים".

אלקים, כי שם אלקים הוא מוחין דקטנות, ושם הוי' מוחין דגדלות. ויש ג' מוחין דקטנות וג' מוחין דגדלות, זהו ג' פעמים הוי' וג' פעמים אלקים, והוא התלבשות מוחין דגדלות במוחין דקטנות . . .

והיינו מה שבסעודת פורים¹⁰ שחטי' רבה¹¹ לרב זירא, רבה¹² רומז על מוחין דגדלות כשמו רבה שפירושו גדול, ר' זירא¹³ הי' אינש גוצא¹⁴ רומז על מוחין דקטנות כשמו זירא שהוא מלשון זעירא¹⁵, היינו קטנות, ומספר שמו רי"ח¹⁶ רומז על דינין דקטנות, אלקים באחוריים ר', וה' אותיות הפשוטים וי"ג אותיות המלוי דאלקים, ע"ד חר"י דשר האופים בלקוטי תורה¹⁷ פ' וישב עיי"ש.

⁽¹⁰⁾ ראה ביאור כ"ק אדמו"ר בגמרא זו – לקוטי שיחות חל"א עמוד 177 ואילך.
⁽¹¹⁾ רבה לרב זירא: מבאר ומרמז בשמות "רבה" ו"רב זירא", עפ"י מארו"ל "שקא מילתא היא". ראה ברכות ז, ב. יומא פג, ב. זהר ח"א דף ו, סע"א. ח"ב דף קעט, סע"ב. ילקוט לוי יצחק עה"ת חלק ג סימן פז.

⁽¹²⁾ רבה . . . כשמו "רבה" שפירושו גדול: ראה לקוטי לוי יצחק, אגרות קודש ע' שב, שרבה הי' עוקר הרים בחי' מוחין דגדלות. וראה ע"ז תורת לוי יצחק, חידושים וביאורים לש"ס ע' קס וז"ל: רבא פירושו גדול הוא על דרך וכמו אברהם שנקרא (יהושע יד, טו) "האדם הגדול בענקים" (ילקוט שמעוני יהושע רמז כג).

אגרות קודש שם ע' שדמ (מובא בילקוט לוי יצחק עה"ת חלק ה ס' סא) וז"ל: "ושמו רבה שפירושו גדול . . . רבה גימט' אור, רז . . . וזהו שהלכה כרבה לגבי רב יוסף, כי בחינתו יותר גדול, וזהו שרבה מלך קודם רב יוסף כ"ב שנים (הוריות יד, א). עיי"ש.

וראה לקוטי שיחות חלק לא ע' 181. ילקוט לוי יצחק עה"ת חלק א ס' קלח. חלק ג ס' פז. חלק ה ס' לו. צא.

⁽¹³⁾ מבאר ומרמז, דר' "זירא" מורה על בחי' קטנות, עפ"י "שבועה" פרטים, והם:
(א) ב"פירושו" השם, "זירא", וקרו לי' "זעירא" – מלשון קטנות.
(ב) ב"ציור קומתו", דהי' "איניש גוצא" (ב"מ פה, א), וקרו לי' "קטינא" – קטנות.
(ג) ה"גימטריא" של שמו "זירא", מרמזת על בחי' קטנות.
(ד) ר' זירא "לא שחק מעולם" (גדה כג, א), ענין המורה על בחי' קטנות (ראה הערה 18).
(ה) "ארץ שנער הרה וילדה" (מועד קטן כה, ב), "שנער" על שם "שקרי" נערים, ונער הוא מלשון קטנות.

(ו) רמז ב"גימטריא" של "שנער", המורה על בחי' קטנות.
(ז) ר' זירא עלה מבבל לא"י (מ"ק שם), דבר המרמז לכך שנמשכה בו בחי' מוחין דגדלות "ארץ צבי גידלה אותו", מבחי' קטנות, "שנער".

⁽¹⁴⁾ בבא מציעא פה, א. "וקרו לי' קטינא חריך שקי" (פי', וקראו לו הקטן שנחרכו שוקיו). וראה חדא"ג מהרש"א שם וז"ל: פרש"י דאיניש גוצא הוה עכ"ל, ולכך קרו לי' קטינא, וכתב בספר יוחסין דלכך נקרא נמי זעירא בתלמוד ירושלמי, ובבבלי נבלע הע'. עכ"ל.

לקוטי שיחות חלק לא עמוד 181 סוף סעיף ה.
⁽¹⁵⁾ מרמז דהשם ר' זירא, שהוא הי' ג"כ נקרא "זעירא" בתוספת האות "ע", מורה על בחי' "קטנות", וזהו ש"קרו לו קטינא".

⁽¹⁶⁾ "זירא" בגי' 218, רי"ח. והוא בגי' שמות "אלקים" המורים על בחי' קטנות, כדלקמן:
אלקים ברבוע בגי' 200 אות ר', [והוא: א (1) + א"ל (31) + אל"ה (36) + אלה"י (46) + אלקים (86). ביחד: 200, ר'].

+ אלקים פשוט הוא 5 אותיות.
+ אלקים במילוי, שיש בו 13 אותיות: אל"ף למ"ד ה"י יו"ד מ"ם.
סך הכל: 200 = 13 + 5 + 218.

וזהו גם הגימט' של ג' סלי "חרי" דשר האופים. ראה הערה 17.
⁽¹⁷⁾ לקוטי תורה מהאריז"ל פ' וישב סוף ד"ה ונבאר עתה וכו'. וז"ל: שר האופים ראה כולם בסוד אחורים שהם דינים תקיפים, וזו ענין ג' סלי חרי, [וישב מ, טז זירא שר האפים . . . והנה שלשה סלי חרי על ראשו], כי חרי חסר ו' מלשון חרי אף הגדול, והוא שם אלקים (פשוט ומלא), דאחורים, שיש בו י"ח אותיות, ובאחוריים בגי' ר, וזו חרי, ח"י ר . . . [שהוא] בגי' ר, וי"ג אותיות המילוי וה' אותיות השרש הרי י"ח. עיי"ש. ראה הערה 16.

וזהו שלא שחק לעולם¹⁸, כי הוא בחי' דינים וגבורות. וארץ שנער
הרה אותו כדאיתא במועד קטן¹⁹, שנער²⁰ רומז על מוחין דקטנות שְׁרִי²¹
נערים, והוא שמות²² אלקים שבמלוי יודי²³ ואחוריים, והק"כ צרופים.
וארץ צבי גדלה אותו, גדלה דוקא הוא מה שנמשך בו המוחין דגדלות,

¹⁸ ראה נדה כג, א. וז"ל (ובהסבר דברי הגמ'): "אמר רב אחא בר יעקב (על קושיא מסויימת ששאל ר' ירמי' את ר' זירא, שבודאי ידע התשובה, אך עדיין שאלו בדרך שחוק) עד כאן (בכל תחבולות הללו) הביאו ר' ירמי' לר' זירא (התאמץ ר' ירמי' להביא את ר' זירא) לידי גיחון (לידי שחוק), ולא גיחון (ורבי זירא לא שחק, מפני שאסור לאדם למלא פיו שחוק בעולם הזה, ורבי זירא הי' מחמיר על עצמו ביותר)". עיי"ש.

¹⁹ מועד קטן כה, ב. וז"ל (ובהסבר דברי הגמ'): כי נח נפשיה (כאשר נחה נפשו, נפטר) [ד]ר' זירא, פתח עליה ההוא ספנדא (פתח עליו ספדן אחד את הספרו במילים אלה), ארץ שנער (בבל) הרה וילדה (שר' זירא היה בכבל מקורו), ארץ צבי (ארץ ישראל) גידלה (את) שעשועיה (של בבל, שאחר כך עלה ר' זירא לארץ ישראל וגדל בה), אוי נא לה, אמרה רקת (היא העיר טבריא), כי אבדה כלי חמדתה. עיי"ש.

מבאר כמה דיוקים בהמאחז"ל, והם:

- (א) מדוע נאמר בהספרו של "ר' זירא" דוקא שנולד בארץ "שנער" ?
(ב) למה קראו למקום בשם "שנער", ולא "בבל" ?
(ג) מהו הענין ש"עלה" ר' זירא מבבל לא"י ?
(ד) למה נקראת ארץ ישראל בשם "ארץ צבי", שהוא לשון שאינה מורגלת כלל ; למה לא אמר "עלה מבבל לארץ ישראל" ?
(ה) דיוק הלשון "ארץ צבי גידלה" ?

²⁰ שנער: מבאר ומרמז בשם "שנער" דמורה על בחי' קטנות, עפ"י שני פרטים, והם:

- (א) "פירוש" השם, "שנער" מלשון "נער" – בחי' מוחין דקטנות.
(ב) רמז ב"גימטריא" של "שנער".

²¹ שְׁרִי נערים: ראה בראשית רבה פל"ז, ד. וז"ל: בארץ שנער זו בבל, למה נקרא שמה שנער .. שנער, שְׁרִי מתים נערים. עיי"ש.

²² שמות אלקים: פירוש, השם "שנער" בגימטריא הוא שמות אלקים בצירופים שונים. ראה הערה 27, 23. דהשם של כל דבר מורה על בחינתו (תניא – שער היחוד והאמונה פרק א).

שם "אלקים" (כנ"ל הערה 6) מורה על בחי' העלם והסתר – מוחין דקטנות.

²³ אלקים שבמלוי יודיין ואחוריים והק"כ. פירוש:

במילוי יודיין, היינו: אל"ף (בג"י 111) + למ"ד (74) + ה"י (15) + יו"ד (20) + מ"ם (80) = 300, ש'

+ אלקי"ם ברבוע, היינו: א' (בג"י 1) + א"ל (31) + אל"ה (36) + אלה"י (46) + אלקי"ם (86) = 200, ר'

ק"כ צירופים משם אלקים. אלו הן אותיות "נ-ע" (מתיבתא "שנער") בגימט' קכ (120). פירוש: ישנן חמש אותיות בשם "אלקים", וניתן לעשות מחמשת האותיות – ק"כ* צירופים שונים הלון וחזור של חמש אותיות.

נמצא, שם ואותיות "שנער" הם צירוף שמות "אלקים" – מוחין דקטנות.

(* ק"כ צירופים: ראה לקוטי תורה ויקרא ו, ריש ע"ג. מאמר ד"ה שיר המעלות גו' אני שלום ה'תש"מ סוף סעיף ד. תורת מנחם ספר המאמרים ה'תשכ"ב ע' קג. וראה "תשובות וביאורים" סימן ו (ומשם – אגרות קודש כ"ק אדמו"ר זי"ע ח"ב עמוד יט ואילך). תורת מנחם התועדויות תשנ"ב ח"ב עמוד 251. תש"נ ח"א ע' 314 ואילך. ילקוט לוי יצחק עה"ת חלק ד סי' קיד. קטו.

ורבה שחטי²⁸, הוא שהמוחין דגדלות המתיקו את המוחין דקטנות.
(ושחיטה הוא בצואר שיש שם קנה²⁹ ושט וורדין, הוא הג' מוחין דקטנות,
ואותם צריך לשחוט).

(ויש עוד ענין ברבה ור' זירא, שצירופם יחד הוא הת"ך³⁰, שהוא הי'
המתווך בין מרדכי לאסתר, ואכמ"ל בזה).

לקוטי לוי יצחק, ליקוטים על פסוקי תנ"ך ומאחז"ל עמוד קעז-קעח

---

²⁸ שחטי: מבאר דלמה נקט הלשון "שחטי" דוקא, דלכאורה הי' צ"ל "וקטלי", אלא
ד"שחיטה" מרמז שהוא במקום ה"צואר" שהיא בגרון, ובגרון יש בגשמיות ג' חלקים, שהם כנגד ג'
שרים, ג' קטנות המוחין (ראה הערה 29), הג' שרי פרעה. ומרמז גם בגימטריא "גרון" מספר ג'
פעמים "אלקים" $3 \times 86 = 258$, ועם הכולל הוא בגימטריא 259, מספר "גרון".

וזהו שמבאר כאן, ד"רבה" בחי' מוחין דגדלות, רצה לשחוט ר"ז – "שחיטה" דוקא – לברר
ולהמתיק הג' בחי' דמוחין דקטנות "קנה, ושט, ורידין" וד"ל.

²⁹ ראה לקוטי תורה מהאריז"ל פרשת וישב (עה"פ ויהי אחר הדברים האלה) וז"ל: והנה אלו
[הג' שרים] נעשים מן שלשה אלקים מוחין דקטנות, כיצד, ממוח החכמה דקטנות נעשה סוד הקנה,
והוא שר המשקים, ומהבינה דקטנות הוושט, שהוא שר האופים, ומהוורדין שהוא מוח דעת, נעשה
שר הטבחים . .

והנה מלך מצרים נקרא פרעה, כי פרעה כללות כל האחוריים של הגרון, ונקרא עורף, כי פרעה
גיי' עורף. גם פרעה אותיות הערף. ואמנם זה העורף, כולל ג' בחינות תחתיו, שהם קנה, ושט, וורדין.
ובאלו הג' מתלבשין הג' מוחין עילאין . .

ואמנם כללות ג' שרים אלו הם ג' שמות אלקים, ולכן המקום הסובלם כולם נקרא גרון גיי' ג'
אלקים פשוטים . . גרון גיי' חר"ן וז"ס (תהלים סט, ד) נחר גרוני, כי הגרון נעשה נחר, כי הוא בחינת
אלקים היורדין, שהוא בחי' דינים, בחרן שהוא סוד הדינין, ע"ש.

ראה תורה אור נח, ב ואילך. קב, ג. לקוטי שיחות חלק טו עמוד 67 ואילך. תורת מנחם
התועדויות חלק לו (תשכ"ג ח"ב) עמוד 274. ילקוט לוי יצחק עה"ת חלק ט' סי' כח. לב. לט. נב. עג.
חלק ה סי' לה. חלק ו סי' מא.

³⁰ היינו, "רבה" (בגימט' 207) + "זירא" (218) = 425, וכן "התך" בגי' 425. ראה גם לעיל סי'
נט. ס.

אסתר ט, יז – ביום שלושה עשר לחדש אדר ונוח בארבעה עשר בו
ועשה אתו יום משתה ושמחה.

ביאור במאחז"ל (מגילה ז, ב) "רבה ור' זירא עבדו סעודת פורים בהדי הדדי וכו'"

"בענין* פורים: רבה ור' ז' וכו' שחטי' וכו'."

נהניתי מביאור¹ שאמרת על המארוז² לר' ברבה ור' זירא שאכלי סעודת פורים בהדדי ושחטי' רבה לר' זירא. בכלל הענין קרוב מאד לאמת. וזכורני שדברתי קרוב לזה עוד בהיותך אצלנו, וגם רשום אצלי מזה במדרש רבה³, ואפשר שראית שמה. גם בהקונטרס⁴ דמורדיא דלברות ששלחתי לך⁵ קודם פורים נרמז מזה בקצרה מאד.

ואולם להוי ידוע לך, כי יותר נכון הוא, שרבה⁶ רומז על מוחין⁷ דגדלות כשמו, ור' זירא⁸ רומז על מוחין דקטנות⁹ כשמו, (ועולה בקנה א' שרבה

---

* זהו לשון כ"ק אדמו"ר זי"ע כפי שרשם בתוכן מכתב זה, מבין שאר המכתבים שקיבל מאביו ז"ל במשך השנים (נדפס ברשימות חוברת נד. וכן בלקוטי לוי יצחק, אגרות קודש (הוצאת תשס"ד ואילך) ע' תנג ואילך.

¹ סימן זה הוא ממכתב שכתב הרב המחבר לבנו בכורו, כ"ק אדמו"ר – בשנת תרצ"ד (אך חסר תאריך) – על ביאורו במאחז"ל זה.

במ"ש "ביאורך", ראה לקוטי שיחות חלק לא עמוד 177 ואילך. ועוד.
² מגילה ז, ב. וז"ל [ובהסבר דברי הגמ'] : רבה ור' זירא עבדו (עשו) סעודת פורים בהדי הדדי (ביחד). איבטום (השתכרו), קם רבה, שחטיה (שחטו [את]) ר' זירא. למחר (כשהתפקח וראה מה עשה), בעי רחמי ואחיייה (ביקש עליו רחמים והחיהו). (לאחר) שנה, אמר ל' (לו, רבה לר' זירא) ניתי מר ונעביד (יבוא אדוני ונעשה, שוב) סעודת פורים בהדי הדדי (ביחד). אמר ל' (ר' זירא לרבה, איני רוצה. וזאת לאור אירועי השנה שעברה. ואף שבסופו של דבר אכן קמתי לתחייה, מכל מקום הרי) לא בכל שנתא ושנתא (שעה ושעה) מתרחיש ניסא (מתרחש נס, וחושש אני שמא מה שאירע בפורים שעבר יתרחש שוב וללא תקנה). עיי"ש.

³ רשימות הרב המחבר ז"ל על המדרש רבה לא הגיעו לידינו – וחבל על דאבדין [נראה לעיל סי' צט. לקמן סי' קב].

⁴ נדפס בלקוטי לוי יצחק, ליקוטים על פסוקי תנ"ך ומאחז"ל ע' קעז ואילך. מובא לעיל סי' צו. עיי"ש.

⁵ הרב המחבר ז"ל שלח הקונטרס לבנו בכורו כ"ק אדמו"ר זי"ע לכבוד פורים תרצ"ד. נכך רשם כ"ק אדמו"ר תוכן קונטרס ההוא (ראה הנסמן בשוה"ג הא' בסימן שלפנינו): "מגילה (טז): אר"י ו' דזיתא וכו' ובב"מ (19). כי מורדיא דלברות וכו'. פת וקטנית."]

⁶ רבה לרב זירא: מבאר ומרמז בשם "רבה" ו"רב זירא", עפ"י מארוז"ל "שְׁמָא מילתא היא". ראה ברכות ז, ב. יומא פג, ב. זהר ח"א דף ו, סע"א. ח"ב דף קעט, סע"ב. ילקוט לוי יצחק עה"ת חלק ג סימן פז.

⁷ ראה לקוטי לוי יצחק, ליקוטים על פסוקי תנ"ך ומאחז"ל ואגרות קודש ע' קעח (מובא לעיל סי' צט): "רבה רומז על מוחין דגדלות, כשמו רבה שפירושו גדול".

שם ע' שמג (מובא בילקוט לוי יצחק עה"ת חלק ה סי' סא) וז"ל: "ושמו רבה שפירושו גדול. . . רבה גימט' אור, ר"ז [207]. עיי"ש.

וראה לקמן הערה 10. לקוטי שיחות שם עמוד 181.

⁸ ור' זירא: מבאר, דהשם "זירא" מרמז לבחי' מוחין דקטנות, הן מצד "פירוש" השם, והן מצד ה"גימטריא". ראה לעיל סי' צט הערות 16-13 ובהנסמן שם.

⁹ ור' זירא רומז על מוחין דקטנות: מבאר ומרמז דר' "זירא" מורה על בחי' "קטנות המוחין" בחי' גבורה, מצד כמה טעמים, והם:

(א) מרומז בשמו "זירא" מלשון זעירא – קטן.

(ב) ר' זירא הי' "אינש גוצא" (ב"מ פה, א), ו"קרו ל' קטינא" (ראה סי' צט).

(ג) ר' זירא מעולם לא שחק (נדה כג, א) – בחי' גבורה.

הוא בחי' חסדים¹⁰ ור"ז בחי' גבורות, (והיינו מה שר"ז מעולם לא שחק, כמבואר בדרוז"ל¹¹ בהעובדא דר' ירמי' שהי' עמו, ומבואר מזה ברשימה דאגרא¹² חמוהי דר"א במס' מנחות כו' ת"ל) כי מוחין דגדלות הם בחי' חסדים, שמות הוי', ומוחין דקטנות הם בחי' גבורות, שמות אלקים¹³).

ואז סרה קושייתך¹⁴ ממה שרבה הי' עוקר הרים, כי אדרבה בחי' זו הוא מצד מוחין דגדלות.

ושחיטה הוא בסימנים קנה ושט וורידין שהם¹⁵ הג' מוחין דקטנות, כידוע בהג' שרי פרעה¹⁶ משקים¹⁷ אופים טבחים.

⁽¹⁰⁾ שרבה בחי' חסדים: ראה לקוטי לוי יצחק, אגרות קודש ע' שב, שרבה הי' עוקר הרים בחי' מוחין דגדלות. וראה עד"ז תורת לוי יצחק, חידושים וביאורים לש"ס ע' קס וז"ל: רבא פירושו גדול הוא על דרך וכמו אברהם שנקרא (יהושע יד, טו) "האדם הגדול בענקים" (ילקוט שמעוני יהושע רמז כג).

אגרות קודש שם ע' שמג (מובא בילקוט לוי יצחק עה"ת חלק ה ס' סא) וז"ל: "ושמו רבה שפירושו גדול... רבה גימט' אור, ר"ז. ע"ש.

וראה לקוטי שיחות חלק לא ע' 181. ילקוט לוי יצחק עה"ת חלק א ס' קלח. חלק ג ס' פז. חלק ה ס' לו. צא.

⁽¹¹⁾ ראה נדה כג, א. וז"ל (ובהסבר דברי הגמ'): "אמר רב אחא בר יעקב (על קושיא מסיימת ששאל ר' ירמי' את ר' זירא, שבודאי ידע התשובה, אך עדיין שאלו בדרך שחוק) עד כאן (בכל תחבולות הללו) הביאו ר' ירמי' לר' זירא (התאמץ ר' ירמי' להביא את ר' זירא) לידי גיחון (לידי שחוק), ולא גיחון (ורבי זירא לא שחק, מפני שאסור לאדם למלא פיו שחוק בעולם הזה, ורבי זירא הי' מחמיר על עצמו ביותר)". עיי"ש.

⁽¹²⁾ מנחות כט, סוף עמוד א. – רשימה זו לא הגיעה לידינו, וחבל על דאבדין.

⁽¹³⁾ ראה תניא – שער היחוד והאמונה פרק ו וז"ל: והנה שם אלקים הוא שם מדת הגבורה והצמצום ולכן הוא גם כן בגימטריא הטבע לפי שמסתיר האור שלמעלה המהוה ומחיה העולם, ונראה כאילו העולם עומד ומתנהג בדרך הטבע, ושם אלקים זה הוא מגן ונרתק לשם הוי"ה להעלים האור והחיות הנמשך משם הוי"ה ומהוה מאין ליש שלא יתגלה לנבראים. עיי"ש.

⁽¹⁴⁾ אולי השאלה היתה, שרבה הי' "עוקר" הרים המורה על גבורות, וע"ז מבאר שאדרבה, זה מורה על מוחין דגדלות.

ראה ילקוט לוי יצחק עה"ת חלק ה ס' סא בביאור הגמ' (הוריות יד, א) שרבה הי' עוקר הרים. עיי"ש.

⁽¹⁵⁾ מבואר בקבלה וחסידות, ד"גרון" בגי' ג' פעמים אלקים, $258 = 3 \times 86$, ועם הכולל הוא בגימטריא 259, מספר "גרון", ושם "הוי"ה" הו"ע גילוי אלקות, ושם "אלקים" הוא בגימטריא "הטבע", דהו"ע כמו שאלקות הוא בחי' הסתר כידוע, ונק' ג"כ (ראה תורה אור נח, ב ואילך. ועוד) מוחין דגדלות, ומוחין דקטנות.

וזהו הג' פעמים "אלקים" (הג' חלקים דהגרון – קנה ושט ורידין – הם כנגד הג' פעמים "אלקים") בגי' "גרון", דבשעה שיש לאדם השגה והתבוננות באלקות, זה מוליד מדות בלב אהבת ה' ויראת ה', אבל באמצע יש המיצר הגרון, שאינם מניחים שיהי' מדות אלקות בלב, והיינו קטנות המוחין. גרון גי' ג' אלקים (עם הכולל), והם בגי' חר"ן וז"ס (תהלים סט, ד) נחר גרוני, כי הגרון נעשה נחר כי הוא בחינת אלקים היורדין שהוא בחי' דינין. ראה לקוטי תורה מהארז"ל פ' וישב. תורה אור קב, ג. לקוטי שיחות חלק טו עמוד 67 ואילך. ועוד.

⁽¹⁶⁾ פרעה: "פרעה" אותיות "הערף", והוא הי' מלך במצרים מלשון מצר וגבול, ובעבודת ה' קליפת "פרעה" הוא, דבשעה שיש לאדם השגה והתבוננות באלקות, זה מוליד מדות בלב אהבת ה' ויראת ה', אבל באמצע יש המיצר הגרון, וזהו"ע "הערף" אותיות "פרעה" שאינו מניח שיהי' התפעלות אלקות והרגש המדות בלב. דהנה עיקר פנימיות החיות נמשך מן השכל – המוחין שבראש אל הלב, וע"כ עיקר הארת החיות ניכרת בפנים דוקא לפי ששם עיקר החיות, רק אל הערף נמשכו ג"כ ורידים וגידיים עבים להיות כי נמשך להם בחי' חיצוניות החיות וכו'.

ראה תורה אור פרשת וארא נח, ב ואילך. מאמרי אדמו"ר הזקן על פרשיות התורה חלק ב עמוד תקיג ובהנסמן שם. תורת חיים לך צא, ב. שמות ח"א (הוצאת תשס"ג) לב, ד. ילקוט לוי יצחק עה"ת חלק ד' ס' נב, הרמז בתיבת ובגי' "פרעה" – אחר "הערף".

⁽¹⁷⁾ ראה לקוטי תורה מהארז"ל פרשת וישב (עה"פ ויהי אחר הדברים האלה) וז"ל: והנה אלו [הג' שרים] נעשים מן שלשה אלקים מוחין דקטנות, כיצד, ממוח החכמה דקטנות נעשה סוד הקנה, והוא שר המשקים, ומהבינה דקטנות הוושט, שהוא שר האופים, ומהוורדין שהוא מוח דעת, נעשה שר הטבחים... .

וענין זה שייך ביחוד לפורים¹⁸ שהוא המתקת מוחין דקטנות ע"י מוחין דגדלות, שלכן מספרו¹⁹ הוא ג' פעמים הוי' אלקים של"ו²⁰ הייתי, ועיין בלקוטי תורה²¹ להאריז"ל פ' וישב,

והנה מלך מצרים נקרא פרעה, כי פרעה כללות כל האחוריים של הגרון, ונקרא עורף, כי פרעה גי' עורף. גם פרעה אותיות הערף. ואמנם זה העורף, כולל ג' בחינות תחתיו, שהם קנה, וושט, וורידין. ובאלו הג' מתלבשין הג' מוחין עילאין . .

ואמנם כללות ג' שרים אלו הם ג' שמות אלקים ולכן המקום הסובלם כולם נקרא גרון גי' ג' אלקים פשוטים . . גרון גי' חר"ן וז"ס (תהלים סט, ד) נחר גרוני, כי הגרון נעשה נחר, כי הוא בחינת אלקים היורדין, שהוא בחי' דינים, בחרן שהוא סוד הדינין, ע"ש.

וזהו שמבאר כאן, ד"רבה" בחי' מוחין דגדלות, רצה לשחוט ר"ז – שחיטה דוקא – לברר ולהמתיק הג' בחי' דמוחין דקטנות קנה וושט ורידין וד"ל.

¹⁸ לפורים. פירוש: מרמד בהנ"ל, ד"פורים" בגי' ג' פעמים הוי' + ג' פעמים אלקים, כדי "להחתיק" הגבורות – ההעלם, שיהי' גילוי אלקות שם "הוי"."

פורים בגי' 336, וכן ג' פעמים שם הוי' (3 × 26 הוא 78) + ג' פעמים שם "אלקים" (3 × 86 הוא 258), ביחד: 336 = 258 + 78. כי הכוונה בנס פורים הוא שבחי' שם "יהו-ה" האור שלמעלה מדרך הטבע ("מוחין דגדלות") יומשך ויאיר בתוך דרכי הטבע "אלקים" ("מוחין דקטנות"), וזהו שהגי' הוא דוקא צידוף שם הוי' ושם אלקים. המתקת מוחין דקטנות ע"י מוחין דגדלות.

¹⁹ ראה לעיל סי' צט וז"ל: והם ג' שמות הוי' וג' שמות אלקים, כי שם אלקים הוא מוחין דקטנות, ושם הוי' מוחין דגדלות. ויש ג' מוחין דקטנות וג' מוחין דגדלות, זהו ג' פעמים הוי' וג' פעמים אלקים, והוא התלבשות מוחין דגדלות במוחין דקטנות. עיי"ש.

²⁰ של"ו הייתי: איוב טז, יב. ובפי' המצודות וז"ל: שְׁלֹו. איוב אמר – יושב הייתי בשלוח ופתאום עשה אותי לפרורים, ואחז בערפי ורצץ אותי עד כי יתפוצצו השברים הנה הנה. ויפרפני. ענין שבירות לחתיכות רבות כמו (ישעי' כד, יט) פור התפוררה. בערפי. הוא אחורי הפנים. ויפוצצני. ענין הרציצה עם הפזור, וכן כפטיש יפוצו סלע (ירמי' כג, כט).

פירוש: ג' פעמים שם הוי' הוא (3 × 26 הוא 78), ג' פעמים שם אלקים הוא (3 × 86 הוא 258), ביחד 336 = 258 + 78, בגי' שְׁלֹו.

נמצא זהו הרמד שאמר איוב, אני חשבתי שיהי' שְׁלֹו, שיהי' התחברות והתלבשות ג' פעמים הוי' להחתיק הדינים של הג' פעמים אלקים, ואז הייתי בשלום ושלוח – שְׁלֹו.

ועתה "ויפרפני" שני פעמים פ"ר שעשו אותי לפרורים, שלא נמתקו הדינים ונשארו הג' פעמים אלקים בלי המתקה.

וכאן מפרש הענין למעליותא, דבשם "פורים" בגי' של"ו, מרומז ההמתקה דמוחין דקטנות "אלקים" ע"י גילוי מוחין דגדלות שם "הוי"."

²¹ וז"ל: והנה ג' מוחין דקטנות הם ג' אלקים וכן ג' מוחין דגדלות הם ג' הויות, נמצא כשיוורדין הג' הויות תוך ג' אלהים ומתלבשים זה בזה נעשה האלקים לבוש אל ההויות.

והנה ג' מוחין דקטנות [וג' מוחין דגדלות] הם גי' של"ו וז"ס של"ו הייתי ויפרפני כי בהיות הגדלות תוך הקטנות הם נמתקין ואז נאמר שלו הייתי שהיו נמתקין, ואחר שיצאו משם ההויות ויפרפני פי' כי הויות דגדלות שהם הג' דגדלות הם רחמים ומכניעים הדינים של אלקים דקטנות כי אין הדין נמתק אלא בשרשו שהם הג' דגדלות, וכאשר נסתלק אותו הפר שהוא רחמים נשארו אלקים דקטנות דינין גמורין שיעשה אלו אלקים פרויין פרויין מחמת הקושי של הדינין שלהם. עיי"ש.

(והיינו בחי' 22 נס המלוּבש בטבע כמבואר ברשימה 23 דמורדיא דלברות).

לקוטי לוי יצחק, אגרות קודש עמוד שב

⁽²²⁾ ראה תורת מנחם – ספר המאמרים מלוקט חלק ד עמוד סז וז"ל: ידוע דנס הוא מלשון הרמה. דע"י הנס נעשה הרמה ועלי' בהטבע (סידור עם דא"ח מד, סע"ב*). פירוש המלות לאדמו"ר האמצעי פרק קלט. אור התורה בשלח ע' תרסה). דבנסים יש (בכללות) שני סוגים. נסים שלמעלה מהטבע [כהנסים שהיו ביציאת מצרים, הפיכת מים לדם וכו' ועד להנס דקריעת ים סוף שנהפך ים ליבשה], ונסים המלוּבשים בדרכי הטבע. כהנסים דחנוכה ופורים, דעם היותם מלוּבשים בדרכי הטבע, מ"מ הי' ניכר בגילוי (ועד שראו כל אפסי ארץ) הנס שבהם.

והנה ידוע (ראה סידור ופיה"מ שם. סוף ד"ה החודש תרס"ו. סה"מ תרע"ח ע' פט. סה"מ תרח"ץ ע' קסב ואילך), דשרש הטבע הוא משם אלקים (אלקים בגימטריא הטבע), דבכללות הוא אור הממלא שמתלבש בעולמות לפי ערכם, ושרש הנסים הוא משם הוי", דבכללות הוא אור הסובב שלמעלה מעולמות. ומה מובן, דהנסים שאינם מלוּבשים בטבע, שרש המשכתם הוא מהגילוי דהוי' עצמו, שלמעלה מהתלבשות בשם אלקים, והנסים המלוּבשים בטבע שרש המשכתם הוא מהגילוי דשם הוי' כמו שמתלבש בשם אלקים. עי"ש.

(* בהוצאת תשע"ט – עב, ב ואילך.

⁽²³⁾ מובא לעיל סי' צו. צט.

ילקוט לוי יצחק – פורים

◀ קא ▶

ביאורים ורמזים, דבורים משתווים הגדול והקטן, ומבאר כמה מאחז"ל

ב"ה, אור ליום ה' ט' אדר שני, התרצ"ב.

בניי¹ אהוביי מחמדיי ויקיריי שיחיו לאויט"א.

לקיים² ומשלוח³ מנות איש⁴ לרעהו (שהמכוון בזה הוא מאב⁵ לבנים, שזהו איש יסוד אבא, ורעהו יסוד ז"א, כמ"ש בפע"ח⁶ בכוונת פורים) רצוף לכם בזה קונטרס א'⁷ לשניכם ביחד הגדול⁸ והקטן גם יחד,

---

¹ (מכתב זה נשלח לכבוד חג הפורים תרצ"ב מכ"ק הרב המחבר לבנו הגדול כ"ק אדמו"ר זי"ע ולבנו הקטן הו"ח ר' ישראל ארי' ליב ז"ל, לקיים מצות משלוח מנות, כדלקמן. כ"ק אדמו"ר זי"ע רשם תוכן מכתב זה (רשימות חוברת נד, "מכתבי אדמו"ר שליט"א") כך: ט' אד"ש: משלוח מנות, רבה ור"ז.

מכתב זה הקטן בכמות, משמש כעין הקדמה לעצם הרשימה הארוכה כנוצר בפנים [ראה הערה 7].

² ראה לקוטי לוי יצחק, אגרות קודש ע' רנח ואילך (מכתב "אור ליום ד' י"ט שבט ה'תרצ"ב" הממוען אל בניו: "אהוביי מחמדיי שיחיו"), ובסוף המכתב (בעמוד רסז): שלחתי לכם משלוח מנות קונטרס א'* גדול, במכתב מהיר ביום שקודם פורים, בטח קבלתם אותו, ובבקשה להשיב מקבלתו, (העתק אינו נצרך ממנו, כי ישנו אצלי) ודעתכם עליו, אחרי עיונכם בו היטב, אך מקבלתו תודיעו מיד.

אביכם אוהבכם בלב ונפש כל הימים מבקש ומקווה מהשי"ת ברחמי המרובים כי תצליחו ותתגדלו בתורת ה' בנגלה ובנסתר למעלה מעלה, ללכת בדרכיו ואורחותיו ית' לטוב לכם כה"י.

לוי יצחק ש"ס.

* הכוונה הוא להמופיע בהערה 7 דלקמן.

³ ראה לקמן הערה 42.

⁴ אסתר ט, יט. שם כב.

⁵ מרמז, דמ"ש בפסוק "איש לרעהו" מכוון בזה במיוחד: "איש" זהו מה"אב", "לרעהו" היינו ה"בנים" וכנ"ל הערה 1.

⁶ שער הפורים פרק ו (ד"ה ענין משלוח מנות [נהב'])*. וז"ל: ואמר "איש לרעהו", "איש" שהוא יסוד אבא, "לרעהו" שהוא יסוד ז"א, כי אם היות אבא גדול בהיותו יורד למקום היסוד ז"א נקרא רעהו, על דרך זעיר אנפין כשירוד ליצירה. עיי"ש.

* בהוצאת ירושלים תשמ"ו – ע' תעא.

⁷ נדפס בלקוטי לוי יצחק, ליקוטים על פסוקי תנ"ך ומאחז"ל ע' סט, עליו כתב כ"ק אדמו"ר זי"ע בכת"ק: "ט' אד"ש צ"ב ברלין" (כשהכוונה "ברלין" הוא המקום שבו נתקבל המכתב).

⁸ הגדול והקטן: היינו רמז לבניו, "הגדול" הוא כ"ק אדמו"ר זי"ע שהי' "הגדול" – הבכור במשפחה, "והקטן" היינו ר' ישראל ארי' ליב שהי' הקטן – הצעיר שבמשפחה.

ילקוט לוי יצחק – פורים

(שבפורים, מגלת אסתר, משתווים הגדול⁹ והקטן, כי המשתה דשבעת ימים כתיב בה¹⁰ למגדול ועד קטן וכן ביקר לבעליהן כתיב¹¹ למגדול ועד קטן, וכן עצם ענין פורים¹² בהשמות¹³ הרמוזים בו¹⁴, הוא התחברות דגדול וקטן¹⁵ גם יחד.

⁹ שבפורים, מגלת אסתר, משתווים הגדול והקטן: מבאר ומרמז "אחד עשרה" פרטים, הקשר והשייכות של המשלוח מנות, שהיו ביחד כ"ק אדמו"ר ז"ע עם אחיו – היינו "הגדול והקטן" ביחד, שזהו התוכן הפנימי דהחג פורים, והם:

(א) במגלת אסתר כתוב (א, ה) "עשה המלך לכל העם הנמצאים בשושן הבירה למגדול ועד קטן משתה שבעת ימים".

(ב) בהמשך המגלה כתוב (א, כ) "וכל הנשים יתנו יקר לבעליהן למגדול ועד קטן".

(ג) עצם השם "פורים" בגימטריא, מורה על התחברות דגדול וקטן גם יחד (ראה הערה 12).

(ד) רמזו בסיפור הגמרא (מגילה ז, ב) "רבה ור' זירא עבדו סעודת פורים בהדי הדדי": "רבה" מורה על "מוחין דגדלות", ו"ר' זירא" מורה על "מוחין דקטנות" – היינו השתוות "גדול וקטן".

(ה) רמזו, ד"רבה" (בג"י 207) + ר' "זירא" (218) = 425, וכן "התך" בג"י 425. והוא רמז דע"י התחברות "רבה ור' זירא" – הגדול והקטן – נעשה הנס ע"י "התך" השייך לפורים.

(ו) בפורים מאיר בחי' "שוה", היפך מהמנן שאמר (אסתר ה, יג) "וכל זה איננו שוה לי".

(ז) רמזו דמהמנן יצא "רב שמואל בר שילת" (סנהדרין צו, ב), שהי' מלמד תינוקות (ב"ב ח, ב) – התחברות גדול וקטן.

(ח) בהמשך לאות ז, רמזו בשם "שילת" ר"ת (תהלים טז, ח) "שויתי יהוה-ה לנגדי תמיד", "שויתי" דוקא, בחי' שוה.

(ט) השרש דבחי' השתוות הוא מרדל"א (בחי' רישא דלא אתיידע), "שוה" ר"ת "שאמר והי' העולם". וזהו דפורים הוא "עד דלא ידע" (מגילה ז, ב).

(י) במגילה כתוב פעמיים "מלפניו" (אסתר א, יט. ד, ח), שפירושו "מלפני – ו", אות ו' מרמז לבחי' ז"א (הששה מדות), והכוונה "מלפני" היינו קודם – ולמעלה – מבחי' ז"א, והוא בחי' בינה ששם הוא בחי' "שוה".

(יא) הרמזו והטעם, שהביאור הוא בזה ש"פעמיים" במגלת אסתר מופיע תיבת "מלפניו", כנגד "הגדול והקטן" וכו'.

¹⁰ אסתר א, ה. "ובמלואת הימים האלה עשה המלך לכל העם הנמצאים בשושן הבירה למגדול ועד קטן משתה שבעת ימים בחצר גנת ביתן המלך".

¹¹ שם פסוק כ. "ונשמע פתגם המלך אשר יעשה בכל מלכותו כי רבה היא וכל הנשים יתנו יקר לבעליהן למגדול ועד קטן".

¹² פירושו: פורים בגי' 336, וכן ג' פעמים שם הוי' (3 × 26 הוא 78) + ג' פעמים שם "אלקים" (3 × 86 הוא 258), ביחד: 258 + 78 = 336. כי הכוונה בנס פורים הוא שבחי' שם "יהוה-ה" האור שלמעלה מדרך הטבע יומשך ויאיר בתוך דרכי הטבע "אלקים", וזהו שהגי' הוא דוקא צידוף שם הוי' ושם אלקים.

ראה מאורי אור אות פ' סעיף נח וז"ל: פורים גי' שלו"ו*, מתוק, ג' אלקים דג' היות דמגל"ה ע"י מרדכי, ונעשה שְׁלוּ בעולם ע"ש.

אור התורה מגלת אסתר עמוד רסא.

* של"ו. פירושו: ראה תורת לוי יצחק, חידושים וביאורים לש"ס עמוד קלא, מציין למ"ש בפרי עץ חיים שער חזרת העמידה סמוך לסוף פ"ז, שמפרש הפסוק באיוב (טז, יב) "שְׁלוּ הייתי וְיִפְרָגְנִי", ופי' במצודת דוד וז"ל: שלו, [איוב אמר] יושב הייתי בשלוה, ופתאום עשה אותי לפרורים. עיי"ש.

וכאן מפרש למעליותא "שְׁלוּ" דנעשה בחי' שְׁלוּה ומיתוק הגבורות, דשמות "אלקים" יומתק ע"י גילוי שם הוי', ראה לקוטי תורה מהאריז"ל פ' וישב סד"ה ויהי אחר הדברים האלה וגו', וזהו"ע "ויפררני" מלשון "פורים".

¹³ בהמשך להערה 12, ראה פרי עץ חיים שער הפורים פרק ה וז"ל: מגלה פי' מלשון גילוי . . גם מגלה חסר יו"ד, גי' ג מוחין דהיות חב"ד. עיי"ש.

מגל"ה בגי' 78, כמספר ג' פעמים הוי', (3 × 26 = 78). וכך היא הגירסא ברמב"ם הלכות "מגלה". ובסידור עם דא"ח מאדמו"ר הזקן "מגלה" בלי אות י'. [ולהעיר מירמי' לו, כז: את המגלה ואת הדברים].

¹⁴ בהשמות הרמוזים בו: היינו השמות "הוי" ו"אלקים" כנ"ל הערה 12. שם הוי' מרמז לגדול ושם אלקים לבחי' קטן, ובפורים הוא התחברות שניהם ביחד. וראה לעיל הערה 13 רמז גם בשם מגלה.

¹⁵ ראה לקוטי לוי יצחק, ליקוטים על תנ"ך ומאחז"ל ואגרות קודש עמוד קעז. שב.

ילקוט לוי יצחק – פורים

וכן רבה¹⁶ שפירושו גדול¹⁷, ור' זירא¹⁸ שפירושו¹⁹ קטן, (כי שמו הוא זעירא, והע' נבלע) קטינא²⁰ חריק שקא²¹, אכלו סעודת פורים בהדי הדדי, שמהתחברותם²² יחד, נעשה הת"ך השייך להנס דפורים, כי בפורים מאיר בחי' הוה ומשוה קטן וגדול. שוה דוקא, היפך מהמן שאמר²³ וכל זה איננו שוה לי, שלא רצה בבחי' שוה.

¹⁶ רבה . . . ור' זירא . . . אכלו סעודת פורים: מגילה ז, ב. וז"ל: רבה ור' זירא עבדו (עשו) סעודת פורים בהדי הדדי (ביחד). איבסום (השתכרו), קם רבה, שחטיה (שחטו [את]) ר' זירא. למחר (כשהתפקח וראה מה עשה), בעי רחמי ואחייה (ביקש עליו רחמים והחייהו). ל(אחר) שנה, אמר לי' (לו, רבה לר' זירא) ניתי מר ונעביד (יבוא אדוני ונעשה, שוב) סעודת פורים בהדי הדדי (ביחד). אמר לי' (ר' זירא לרבה, איני רוצה. וזאת לאור אירועי השנה שעברה. ואף שבסופו של דבר אכן קמתי לתחייה, מכל מקום הרי) לא בכל שנתא ושנתא (שעה ושעה) מתרחיש ניסא (מתרחש נס, וחושש אני שמא מה שאירע בפורים שעבר יתרחש שוב וללא תקנה). עיי"ש.

¹⁷ רבה . . . כשמו רבה שפירושו גדול: ראה לקוטי לוי יצחק, אגרות קודש ע' שב, שרבה הי' עוקר הרים בחי' מוחין דגדלות. וראה עד"ז תורת לוי יצחק, חידושים וביאורים לש"ס ע' קס וז"ל: רבא פירושו גדול הוא על דרך וכמו אברהם שנקרא (יהושע יד, טו) "האדם הגדול בענקים" (ילקוט שמעוני יהושע רמז כג).

אגרות קודש שם ע' שמג (מובא בילקוט לוי יצחק עה"ת חלק ה סי' סא) וז"ל: "ושמו רבה שפירושו גדול . . . רבה גימט' אור, ר"ז. ע"ש.

וראה לקוטי שיחות חלק לא ע' 181. ילקוט לוי יצחק עה"ת חלק א סי' קלח. חלק ג סי' פז. חלק ה סי' לו. צא.

¹⁸ רבה, ורב זירא: מבאר ומרמז בשמות "רבה" ו"רב זירא", עפ"י מארז"ל "שקמא מילתא היא". ראה ברכות ז, ב. יומא פג, ב. זהר ח"א דף ו, סע"א. ח"ב דף קעט, סע"ב. ילקוט לוי יצחק עה"ת חלק ג סימן פז.

¹⁹ ראה בבא מציעא פה, א. "וקרו לי' קטינא חריך שקי" (וקראו לו הקטן שנחרכו שוקיו). וראה חדא"ג מהרש"א שם וז"ל: פרש"י דאיניש גוצא הוה עכ"ל, ולכן קראו לי' קטינא, וכתב בספר יוחסין דלכן נקרא נמי זעירא בתלמוד ירושלמי, ובבבלי נבלע הע', עכ"ל.

²⁰ ור' זירא שפירושו קטן . . . קטינא: מרמז, דשם ר' "זירא", שהוא ג"כ נקרא "זעירא" בתוספת אות ע', מורה על בחי' קטנות, וזהו שקראו לו "קטינא".

ראה לקוטי שיחות חלק לא עמוד 181 סוף סעיף ה. לקמן סי' 000 עוד רמזים בזה.

²¹ ראה גם תורת לוי יצחק, חידושים וביאורים לש"ס ע' קס וז"ל: "הנה רבי זירא שהי' איניש גוצא, ונקרא קטינא חריך שוקא, הוא על דרך יעקב שנקרא [תולדות כז, טו] בנה הקטן, וכתב [עמוס ז, ה מי יקום יעקב כי קטן הוא, וכמו שיעקב נפגמו שוקיו כמ"ש [וישלח לב, כו] ותקע כף ירך יעקב והוא צולע על ירכו, על דרך זה רבי זירא נחרכו שוקיו". עיי"ש.

²² שמהתחברותם יחד נעשה הת"ך: פירוש, מרמז דדוקא ע"י התחברות הגדול "רבה" עם הקטן "זירא", נעשה הת"ך והיינו רמז בגימטריא, "רבה" (בגי' 207) + "זירא" (218) ביחד הוא 425, וכן הת"ך הוא 425.

ו"התך" הוא הי' המתווך והמייחד בין מרדכי לאסתר (ראה לעיל סי' נט. ס).

²³ אסתר ה, יג.

ילקוט לוי יצחק – פורים

ויצא²⁴ ממנו, בחר בירור ותיקון, רב שמואל בר שילת שהי' מלמד²⁵ תינוקות, התחברות דגדול²⁶ וקטן. ושילת ר"ת²⁷ שויתי ה' לנגדי תמיד. שויתי דוקא, בחי'²⁸ שוה, היפך מהמן שאמר איננו שוה לי. והשרש הוא²⁹ מרדל"א, שוה ר"ת³⁰ שאמר והי' העולם, כידוע³¹. ולכן הביסום³² דפוריא הוא עד דלא ידעי³³,

---

²⁴ ויצא ממנו: היינו, שיצא מהמן. ראה סנהדרין צו, ב (בגירסת העין יעקב): "מבני בניו של המן למדו תורה בבני ברק ומנו רב שמואל בר שילת". ילקוט שמעוני ירמי' רמז שלה. ראה ספר המאמרים פר"ת (לארמו"ר מהורש"ב) ע' רצו, בהערות כ"ק אדמו"ר זי"ע שם על מארז"ל (גיטין נו, ב) 'מבני בניו של המן למדו תורה ברבים'; וז"ל: "וראה לקוטי תורה להארז"ל (ובס' הליקוטים) ס' שופטים דר"ש בר שילת הי' מבני בניו" (של המן). ועיין רשימות כ"ק אדמו"ר זי"ע חוברת ו.

²⁵ ראה כבא בתרא ח, ב. וז"ל [ובהסבר דברי הגמ'] : ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד – אלו מלמדי תינוקות. (ושואלים): כגון מאן (מי?), שהרי לא כל מלמד תינוקות אפשר לקרוא לו בתארי כבוד אלה) אמר רב: כגון רב שמואל בר שילת. (ומספרים), שרב אשכחיה (מצא אותו) את רב שמואל בר שילת דהוה קאי בגינתא (שהיה עומד בגינה), אמר ליה (לו) שבקתיה להימנותך (עזבת את נאמנותך, והזנחת את התלמידים?) אמר ליה (לו): הא תליטר שנין דלא חזיא לי (הרי זה שלוש עשרה שנה שלא ראיתי אותה, את גינתא) והשתא נמי דנתאי עלויהו (ועכשיו גם כן דעתי עליהם, על התינוקות).

וראה רשימות שבהערה הקודמת.

²⁶ מדייק, דמהמן יצא "רב שמואל" שהי' מלמד "תינוקות" דוקא, רמז להתחברות הגדול והקטן. ראה עוד בזה לעיל ס' 000. תהלים טז, ח.

²⁷ בענין "שוה", ראה לקוטי שיחות חלק ז ע' 148 סעיף ג ואילך.

²⁸ ראה סידור עם דא"ח לט, ג ואילך [ובהוצאת תשע"ט – סד, ג ואילך].

²⁹ שוה ר"ת: ראה פרי עץ חיים שער הזמירות פ"ד בהגהה.

³⁰ ראה תורת מנחם ספר המאמרים תשי"ז ע' יח [ד"ה וטהר לבנו]. וז"ל: כאשר איש ישראל עובד עבודתו להאיר את גופו ונפשו הבהמית וחלקו בעולם, הרי בודאי שעי"ז מאיר את כללות העולם. ועיקר ההארה הוא בעבודת התפלה, כשמתבונן איך שהוא ית' ממכ"ע וסוכ"ע, וכמו בברוך שאמר והי' העולם, שהו"ע בעשרה מאמרות נברא העולם, ובפרט ע"פ המבואר בספרים בפירוש שאמר והי' העולם שהוא ר"ת שוה, וקאי על העולמות כמו שהם במחשבה הקדומה דא"ק, ששם כולם בהשוואה. ואח"כ אומר ברוך הוא, דברוך הוא מלשון בריכה והמשכה (ראה תו"א מקץ לו, ג. ובכ"מ), והוא ענינו העלם, ופירוש ברוך הוא היינו שאו"ס הנעלם יומשך בהתגלות. עיי"ש.

וראה גם ספר המאמרים תרנ"א עמוד קעב. תרנ"ז עמוד ז. תרע"ח עמוד קס. אעת"ר עמוד קסז. תער"ב ח"ג (הוצאת תשנ"ב) עמוד א'רנט.

³² מגילה ז, ב. "חייב אדם לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי".

³³ ומדייק, ש"עד דלא ידע" מרמז לבחי' רדל"א – בחי' שוה.

ילקוט לוי יצחק – פורים

ומתגלה זה ע"י³⁴ בינה בחי³⁵ מלפניו³⁶, ששם הוא בחי' שוה ומשוה, כמ"ש³⁷ ואל מי תדמיני ואשוה, אל מ"י³⁸ דוקא. והמנה השלוח לכם ביחד בזה, הוא בענין מלפניו.

בענין מלפניו³⁹ ויש בה שתי מנות ביחוד השייך לענין פורים, הבי' פעמים⁴⁰ מלפניו הכתובים במגלת אסתר, ויהי' זה לכם⁴¹ מנה אחת אפיים. וכשתדקדקו בה, ותטחנו אותה היטב, אַדְמָה שיונעם לכם. והראוי הי' לקיים לשלוח לכם גם מנות בגשמיות, ואולם לע"ע ההכרח להסתפק בשלום תורה⁴², שבזה מסתיימת המגלה ודובר שלום לכל זרעו.

חפצי שתגיע לכם ליום הפורים להסעודה אי"ה, ומטובכם להשיבני בקבלתה מיד. מהיושר הי' לשלוח לכם ענינים לפרקים יותר קרובים, ואולם מחמדתי, מלאכת ההעתקה קשה עלי מאד וזה נמשך יותר משני ימים אצלי עד שהעתקתי.

ויעזרנו השי"ת לשנה הבאה לקיים משלוח מנות לכם גם בגשמיות בפועל, לשמוח בסעודת פורים בהדי הדדי בכל טוב הגלוי גם לנו סלה...

---

³⁴ ומתגלה זה ע"י בינה: ראה אור התורה שיר השירים ח"א ע' כח וז"ל: והבינה נק' לפני הוי', ע"כ ממנה נמשך נס, כי זר"ג הם ז' ספירות הבנין ומהם נמשך השמים והארץ, ולעשות נסים ונפלאות בהם נמשך מבחי' מעל לשמים מבחי' ג"ר.

וע"ד שנתבאר בתורה אור פ' וישב בד"ה בכ"ה בכסלו [דף כט, א] בענין הדלקת ז' נרות המנורה שהם כנגד ז' מדות לך הוי' הגדולה והגבורה כו' והדלקת הנרות כשמן ואור להמשיך בהם אור החכמה להאיר את המדות ולזכך כו' ועמ"ש בד"ה באתי לגני בענין מאד עמקו מחשבותיך כו', ומכ"ז יובן איך על ידי אור הבינה כשמאירה בז' מדות נמשכו הנסים ונפלאות עיי"ש.

³⁵ בחי' מלפניו. פירוש: "מלפניו" נוטריקון "מלפני ו", היינו מלפני אות ו', דאות ו' קאי על בחי' ז"א, שש המדות. דהנה מבואר בחסידות (ראה תניא – אגרת התשובה פ"ד. לקוטי תורה פ' ראה יח, א ואילך), דאות י' משם הוי' היא בחי' חכמה (אבא), אות ה' בינה, אות ו' בחי' ז"א (שש המדות שנוגדות – בחי' "בן" – מהשכל אב ואם), ואות ה' האחרונה בחי' מלכות. וזהו שמרמוז "מלפני" אות "ו", היינו שקודם ועליונה יותר מבחי' ז"א – הוא בחי' בינה, ששם הוא בחי' שוה.

³⁶ מלפניו: פירוש, המשלוח מנות הוא רשימה הנקראת "מלפניו", ומרומז בזה שני פרטים: א) הרמז בהתיבה, "מלפני" אות "ו" בחי' בינה, דשם משתווה הגדול והקטן. ב) כמבואר לקמן, בהרשימה יש "ב" ביאורים, על ה"שני" פעמים שכתוב "מלפניו" במגלה, ש"שני" פעמים אלו הוא א' כנגד ה"גדול" וא' כנגד ה"קטן" וד"ל.

³⁷ ישע"י מ, כה.

³⁸ ז"י: בינה היא בחי' מי, ראה זהר ח"ב דף קיז, א. "מי" בגי' נ' כנגד נ' שערי בינה, וכידוע הפי' עה"פ [ישע"י מ, כו] "מי ברא אלה", "מי" בחי' בינה מוליד המדות שהם בגי' אל"ה, ששה מדות הכלולים ביחד, ששה פעמים ששה בגי' אלה (6 × 6 = 36).

ועיין לקוטי תורה שיר השירים מד, ד. ספר המאמרים תרל"ג ח"ב ע' תקכא. ועוד. ילקוט לוי יצחק על התורה חלק ג סי' קנא. קנב. חלק ד סי' יג.

³⁹ בענין "מלפניו": כאן הוא המשך ממ"ש הרב המחבר קודם החצאי-עיגול, וקוראים המשך הדברים כך: "רצוף לכם בזה קונטרס א' לשניכם ביחד, הגדול והקטן גם יחד, בענין מלפניו" (נדפס בלקוטי לוי יצחק, ליקוטים על פסוקי תנ"ך ומאחז"ל עמוד סט ואילך. ראה לעיל סי' 000.

⁴⁰ אסתר א, יט. ד, ח.

⁴¹ עפ"י שמואל-א א, ה. ואולי מרמז לפירושו של הרד"ק רלב"ג ור' ישע"י מטראני (התוספות רי"ד), ש"אפים" פירושו "בעלת שני פנים", בכפילה, היינו, ש"מנה אחת" הוא המכתב והרשימה של מלפניו, ו"אפים" בכפילה הוא כנגד הגדול והקטן, וגם כנגד שני ביאורים על "מלפניו" במגילה כנ"ל.

⁴² ראה בספר מנות הלוי (מהמקובל הרה"ק ר' שלמה אלקבץ) ששלח את ספרו זה מתנה לחותנו, וקרא שמו "מנות הלוי" לקיים בה הציווי ד"משלוח מנות איש לרעהו". וכן כתב הרמ"א בספרו מחיר יין (בחתומת הספר): "שלחתי בימי הפורים למנה לאבי ישראל". [וראה גם שו"ת יהודה יעלה או"ח סי' רו. נטעי גבריאל הלכות פורים בחלק השו"ת שבסופו, סימן כה.

ילקוט לוי יצחק – פורים
הקונטרס לא הגהתיו, ואפשר יש איזה פליטת הקולמוס ותבינו
בעצמכם.
לקוטי לוי יצחק, אגרות קודש עמוד רסו ואילך

ילקוט לוי יצחק – פורים

◀קב▶

ביאור במאחז"ל (מגילה ז, ב) רבה ורב זירא עבדו סעודת פורים בהדי הדדי, ואיבסם, קם רבה שחטי' לר' זירא

רבה¹ ורבי זירא עבדו סעודת פורים בהדי הדדי איבסום, קם רבה שחטי' לרבי זירא, למחר בעי רחמי ואחיי', לשנה אמר לי' ניתי מר ונעביד סעודת פורים בהדי הדדי, אמר לי' לא בכל שעתא ושעתא מתרחיש ניסא. מגילה ז, ב

מה ששחטי' רבה² לר"ז הוא ע"ד עקידת יצחק, שאברהם בחי' חסדים³ רצה לשחוט⁴ את יצחק בחי' גבורות⁵.

(אך שם ה"י די בעקדה בלבד, כי נשחט⁶ תמורתו איל, ועיין בלקוטי תורה להאריז"ל⁷ בדרוש העקדה.

גם כדי שיהי' מפלת המן ובניו הי' צריך להיות שחיטה ממש, וד"ל).

---

¹ וז"ל [ובהסבר דברי הגמ'] רבה ור' זירא עבדו (עשו) סעודת פורים בהדי הדדי (ביחד). איבסום (השתכרו), קם רבה, שחטיה (שחטו [את]) ר' זירא. למחר (כשהתפקק וראה מה עשה), בעי רחמי ואחיייה (ביקש עליו רחמים והחייהו). (לאחר) שנה, אמר לי' (לו, רבה לר' זירא) ניתי מר ונעביד (יבוא אדוני ונעשה, שוב) סעודת פורים בהדי הדדי (ביחד). אמר לי' (ר' זירא לרבה, איני רוצה. וזאת לאור אירועי השנה שעברה. ואף שבסופו של דבר אכן קמתי לתחייה, מכל מקום הרי) לא בכל שעתא ושעתא (שעה ושעה) מתרחיש ניסא (מתרחש נס, וחושש אני שמא מה שאירע בפורים שעבר יתרחש שוב וללא תקנה). עיי"ש.

ראה ביאור כ"ק אדמו"ר בגמרא זו – לקוטי שיחות חלק לא עמוד 177 ואילך.

² רבה ור' זירא . . יצחק, שאברהם: היינו, רבה ור"ז הם ע"ד בחי' אברהם (חסד) ויצחק (גבורה). בכתיבי הרב המחבר ז"ל מבאר ומרמז, ד"רבה" הוא בחי' "אברהם", הן ב"פירוש" השם והן ב"גימטריא". ראה לקוטי לוי יצחק, הערות לזהר בראשית ע' סא וז"ל: "רבה פירושו גדול ורב, גימטריא או"ר שהוא בחי' טוב וחסד . . באברהם יש בו אותיות רבה", ע"ש. וראה לעיל סי' צט הערה 12.

ור' זירא הוא בחי' גבורות (ע"ד יצחק) – ראה שם הערות 13. 16.

³ אברהם בחי' חסדים: כמ"ש (מיכה ז, כ) "חסד לאברהם". ראה גם זהר ח"א מז, ב. תניא – אגרת הקדש סימן ה. מאמרי אדמו"ר האמצעי קונטרסים עמוד ד. וש"נ.

⁴ וירא כב, י. "וישלח אברהם את ידו ויקח את המאכלת לשחוט את בנו".

⁵ יצחק בחי' גבורות: ראה פרס שער כג (הכינויים) פרק ד. מאמרי אדמו"ר הזקן פרשיות התורה ח"ב עמוד תקפ, ובהנסמן במראי מקומות שם. תורת חיים בראשית קמו, ג. שם, ד. לקוטי שיחות חלק ה עמוד 357 ואילך. חלק כ עמוד 101 ואילך.

⁶ וירא כב, יג. "וישא אברהם את עיניו וירא והנה איל אחר נאחו בסכך בקרניו וילך אברהם ויקח את האיל ויעלהו לעולה תחת בנו".

⁷ ד"ה סוד העקידה (בהוצאת ירושלים תשל"ג – עמוד ע ואילך).

ילקוט לוי יצחק – פורים

ושייך זה⁸ לפורים, כי המן ובניו הם הלעומת⁹ דאברהם ויצחק, שזהו המאמר רז"ל¹⁰ שאימא דאברהם ואימי דהמן שמותיהן שוות, להורות שהמן הוא הלעומת דאברהם¹¹.

אברהם נטע אמונה, ויטע אשל בבאר שבע כו' בשם ה' אל עולם¹², והמן רצה לעקור אמונה, ועשה עץ¹³ גבוה נ' אמה הלעומת דאשל¹⁴ דאברהם.

אברהם מסתיים באותיות ה"ם, והמן מתחיל באותיות ה"ם.

---

⁸ פירושו: הביאור דלעיל, שמה ששחטי רבה לר"ז הוא ע"ד אברהם ויצחק בהעקידה, הנה כ"ז שייך לפורים כי המן ובניו הם הלעומת דאברהם ויצחק. ראה הערה 10.

⁹ המן ובניו הם הלעומת דאברהם ויצחק: מבאר ומרמז "עשר" פרטים בזה, והם: א) שם אמו של אברהם ואמו של המן משתווים, ושמה "אמתלאי" (בבא בתרא צא, א). ב) אברהם נטע אמונה, ולעומת זה רצה המן לעקור ענין האמונה. ג) באברהם כתיב (וירא כא, לג) "ויטע אשל" – עץ אילן, וכן בהמן עשה עץ (אסתר ה, יד).

ד) השם "אברהם" מסתיים באותיות "ה"ם, וכן בהמן מתחיל באותיות "המ". ה) באברהם יש בשמו אות "ם" סתומה, לעומת המן שבשמו מופיע אות "מ" פתוחה. ו) בזכות שנת הע"ה דאברהם (לך לך יב, ד) כשיצא מחרן, נהרגו "ע"ה אלף" בנס פורים (אסתר ט, טז).

ז) בהמשך לאות ו, אסתר היתה בת ע"ד (74) שנה כשנלקחה אל בית המלכות, כמספר "הדסה", ובאתה לאחשורוש בשנת הע"ה לחיי" כנגד ה"ע"ה שנה דאברהם כשיצא מחרן. ח) בהמשך לאות ו. ז., דכמו שיציאת אברהם מחרן הוא ענין המתקת מוחין דקטנות, שנעשה ע"י מוחין דגדלות – כמו"כ מספר "הדסה", ע"ד, הוא המתקת שם אלקים בהאותיות הקודמים באל"ף ב"ת בגימט' "עד".

ט) להמן הי' ר"ח (208) בניים (מגילה טו, ב), לעומת "יצחק" בגימט' ר"ח. י) ביצחק כתוב "שמות" (תולדות כו, יח) מלא "ו" – אות אמת וחיים, לעומת המן שאצלו כתוב "ןר"ב", חסר אות "ו".

¹⁰ בבא בתרא צא, א. "ואמר רב חנן בר רבא אמר רב, אמי דאברהם אמתלאי בר כרנבו, אמי דהמן אמתלאי בת עורבתי". ראה גם לעיל סימן עט.

¹¹ ראה תורת מנחם – ספר המאמרים ה'תשח"י עמוד קנט ואילך.

¹² בראשית כא, לג. ראה סוטה י, א וז"ל: "ויקרא שם בשם ה' אל עולם אמר ריש לקיש אל תיקרא ויקרא אלא ויקרא מלמד שהקריא אברהם אבינו לשמו של הקב"ה בפה כל עובר ושב, כיצד לאחר שאכלו עמדו לברכו, אמר להם, וכי משלי אכלתם, משל אלקי עולם אכלתם הודו ושבתו וברכו למי שאמר והי' העולם." (פרש"י: אלא ויקריא, למד לבריות לקרות שם בשם ה' אל עולם. כיצד לאחר שאכלו ושותו, משלו הי' עומדין לברכו לאברהם, והוא אומר להם וכי משלי אכלתם.)

ראה תורת מנחם התוועדויות תשמ"ח ח"א, מאמר ד"ה ויטע אשל דש"פ וירא [ע' 443 ואילך].

¹³ אסתר ה, יד. "ותאמר לו זרש אשתו וכל אהביו יעשו עץ גבוה חמשים אמה ובבקר אמר למלך ויתלו את מרדכי עליו וגו'".

¹⁴ וירא כא, לג. "ויטע אשל בבאר שבע". ופי' הראב"ע: "אשל. אילן". וראה ב"ר פנ"ד, ו. סוטה י, א.

ילקוט לוי יצחק – פורים

אך הנ' דאברהם הוא מ'15 סתומה, בסוד החותם שאין יניקה ללעו"ז, ובהמין הוא מ'16 פתוחה שאז יש יניקה ללעו"ז, והיינו מה שאח"כ17 הוא נ', העץ דנ' אמה, וד"ל.

והנ"ה אלף18 שהרגו בנס דפורים הוא בזכות הנ"ה שנה דאברהם19 כשיצא מחרן, שחרן20 הוא מוחין דקטנות ג' פעמים21 אלקים, והנ"ה שנה רומז על המתקת המוחין דקטנות22 במוחין דגדלות, שהוא מספר האותיות23 דג' שמות הוי' ואלקים במלואן, ועוד ו' לנגד הו' שמות הוי' אלקים, עיין בלקוטי תורה24 פרשת לך.

15) ראה ספר הערכים – חב"ד, מערכת אותיות זי"ן-תי"ו עמוד קפו. (תורת מנחם התוועדיות חלק ז (תשי"ג ח"א) עמוד 45 ואילך. מובא גם בילקוט משיח וגאולה עה"ת פרשת פנחס סימן רט). 16) מ' פתוחה: ראה אור התורה נח (בראשית כרך ג) תרלו, ב וז"ל: מ"ם פתוחה מרמו לבחי' מל' דאצי' שיוודת בבי"ע לברר בירורים ומתלבש בק"נ שהוא פתח ומבוא שיוכלו החיצוני' והקליפות לינק כו', וכמ"ש כחל לפני גוויזה נאלמה כו', ונק' מדבר במ"ם פתוחה שמזה מקבל מדבר העמים כו' נחש שרף ועקרב כו',

ומ"ם סתומה מרמו לבחי' בינה, עלמא דחירו, חירות ממלאך המות כו', סתום מכל צדדי' שלא יוכלו החיצוני' לינק כו' כמ"ש גן נעול כו' נמשך בחי' ביטול והתגלות אלקות עלמין סתימין בחי' בינה עלמא דאחי העוה"ב כו'. עיי"ש.

וראה שם דרושים לשמע"צ (דברים כרך ד) עמוד א'תתי.

17) פירוש: מהאות מ" פתוחה שיש יניקה ללעומת זה, מזה נמשך האות נ" – האות האחרונה ד"המן" – והאות נ" הוא ה"חמשים" אמה דהעץ. ראה גם ילקוט לוי יצחק עה"ת ח"א סימן קנט הערה 18.

18) אסתר ט, טז. "ושאר היהודים אשר במדינות המלך נקהלו ועמד על נפשם ונוח מאיביהם והרג בשנאיהם חמשה ושבעים אלף וגו'".

19) לך לך יב, ד. "ואברם בן חמש שנים ושבעים שנה בצאתו מחרן". 20) שחרן הוא מוחין דקטנות, ראה לקוטי תורה מהארז"ל פרשת וישב (עה"פ ויהי אחר הדברים האלה. מובא לעיל סי' ק הערה 17). תורת חיים פרשת לך לך צ, א ואילך. קסו, סע"ב, ד"חרן" בגי' "גרון" (עם הכולל), שהוא בחי' מיצר הגרון שמפסיק ומבדיל בין המוחין שבראש – השגה והבנה באלקות, למדות שבלב, וזהו"ע קטנות המוחין, שהתפעלות השכל שבמוח מתכווץ ומתמעט, שאינו פועל בהרגש מדות שבלב ע"ש.

אור התורה פרשת וארא עמוד קנח. לקוטי שיחות חלק טו ע' 67 ואילך. תורת מנחם התוועדיות חלק לו (תשכ"ג ח"ב) עמוד 274. ילקוט לוי יצחק עה"ת חלק ד סי' כח. לב. נב. עג. חלק ה סי' לה. חלק ו סי' מא.

21) אלקיים (בגי' 86), ג' פעמים $(86 \times 3) = 258$, חר"ן. ועיין גם לעיל סי' צו, דשם אלקים בחי' דין וגבורה הוא בחי' מוחין דקטנות, משא"כ שם הוי' הוא בחי' מוחין דגדלות.

ובלקוטי לוי יצחק שבפנים כאן (לעיל סי' ק) וז"ל: "וענין זה שייך לפורים שהוא המתקת מוחין דקטנות ע"י מוחין דגדלות, שלכן מספרו ג"כ ג' פעמים הוי' אלקיים עכ"ל. $3 \times \text{הוי'} (26) = 78 + 3 \times \text{אלקיים} (86) = 258$, סך הכל 336, כמנין "פורים".

22) עיין בלקוטי לוי יצחק שבפנים כאן וז"ל: "רבה רומז על מוחין דגדלות כשמו, ורב זירא רומז על מוחין דקטנות כשמו (ועולה בקנה אחד שרבה הוא בחי' חסדים ור"י בחי' גבורות, והיינו מה שר"י מעולם לא שחק, כמבואר בדברי רז"ל בהעובדא דר' ירמי' שהי' עמו וכו'), כי מוחין דגדלות הם בחי' חסדים, שמות הוי', ומוחין דקטנות הם בחי' גבורות, שמות אלקים".

ראה הביאור לעיל סי' צט. לקוטי שיחות חלק לא עמוד 181, סוף סעיף ה.

23) פירוש: הוי' במילואו הוא "יוד", ה"א, וא"ו, ה"א" שהוא 10 אותיות, וג' פעמים (10×3) הוא מספר 30, ושם "אלקים" במילואו הוא "אלף, למד, הא, יוד, מם" שהוא 13 אותיות, וג' פעמים (13×3) , הוא 39,

סך הכל: $6 + 69 = 39 + 30 = 75$ = ע"ה, 75.

24) לקוטי תורה מהארז"ל עה"פ "ואברהם בן ע"ה שנה בצאתו מחרן".

ילקוט לוי יצחק – פורים

גם²⁵ אסתר היתה בת ע"ד שנה כמנין הדסה כשנלקחה אל בית המלכות, שהוא לנגד הע"ה שנה דאברהם כמ"ש במד"ר²⁶ פרשת לך ע"ש, והוא המתקת שם אלקים²⁷ בהאותיות הקודמין לו שמספרם ע"ד, (ולהעיר

---

²⁵ פירוש: מבאר, דכמו בשם "פורים" מרומז המתקת שם "אלקים" (בחי' גבורות), ע"י שם "הוי" (חסדים), כן השני שמות "אסתר" ו"הדסה" מרומז המתקת הגבורות, ד"אסתר" הוא ע"ש ההעלם-הגבורות, כמ"ש (דברים לא, יח) "ואנכי הסתר אסתיר פנים ביום ההוא" (ראה חולין קלט, א אסתר מן התורה מנין וכו'), והשם "הדסה" מרמז על המתקת הגבורות, ע"י חילוף שם "אלקים".
²⁶ בראשית רבה פרשה ל, יג. וז"ל: ואברהם בן שבעים וחמש שנים, הה"ד (אסתר ב, ז) ויהי אומן את הדסה היא אסתר. רבי ברכיה בשם רבנן דתמן אמר, אמר הקב"ה לאברהם אתה יצאת מבית אביך בן שבעים וחמשה שנים חייך אף גואל שאני מעמיד ממך יהיה בן שבעים וחמשה שנים כמנין הדסה.

[ושם בפירוש מהר"ו: אתה יצאת, שזהו התחלת צמיחת מלכות שמים בעולם אשר זהו הישועה האמיתית וגאולת אברהם, ומעשה אבות סימן לבנים הגאולת ישראל בימי המן, וכמו שעזב אברם אביו ואמו לפנות לעבודת ה' כן אסתר תהיה בלא אב ואם וכמ"ש (תהלים כז, י) כי אבי ואמי עזבוני וה' יאספני ותהיה בת ע"ה שנה ותבא הישועה על ידה בזכותך.]

מנין הדסה, הדסה בגימטריא ע"ד שאז נלקחה מבית מרדכי אל בית הגי שומר הנשים, וי"ב חודש היתה בתמרוקי' הרי ע"ה, ועיין בילקוט אסתר כל המאמר.]

²⁷ ענין זה מבואר בפרי עץ חיים שער חג המצות פרק א (המצויין כאן) וז"ל: בסוד חילוף שם אלקים, והוא שם אכדט"ם. והענין: כי אלף אינה יכולה להתחלף, כי אין אות אחרת קודמת אלי', אבל למד תתחלף בכ' הקודמת אלי', וכן ה' מתחלף בד' הקודמת אלי', עד אות י' נתחלף בט' הקודם אלי'. אך ס' של אלקים אמת שהיא מתחלפת, כי ס' דאלקים הוא מ"ם סתומה, ומתחלפת במ' פתוחה הקודמת אלי'. אך שלפי שלעולם כל אות ס' אחרונה שבכל תיבה היא סתומה, לכן נכתב שם זה אכדט"ם באות ס' סתומה, ואמנם בערך א' נקרא גם אות מ' מתחלפת, אך בערך שנתחלפה באות ס' שכמותה, אינה נקראת נתחלפת.

והנה שם זה יותר פנימי מן שם אלקים, כי שם זה הוא אותיות קודמת לשם אלקים, ולכן הם יותר רחמים. משא"כ, שאם ה' נתחלף באותיות אחרונות של אחר אותיות אלקים, והוא שם במוכ"ן, כנזכר בוזהר (פרשת פקודי דף רסב, א), והוא יותר תחתון ודין משם אלקים. ואע"פ שבשם הוי"ה הוא להיפוך, שכל מה שמתחלף הוא דין.

והענין הוא, שם הוי"ה הוא רחמים פשוטים, וכאשר יתחלף, מורה על העלם הרחמים, וכן בשם זה, ההתחלפות מורה על העלם הדין, שהוא בסוד בשם אלקים, נמצא כי השם אכדט"ם, עליון ופנימי יותר משם אלקים, ולסבת מציאות שם זה, נקרא בינה אלקים חיים*, והוא בסוד שם זה. וכ"מ שתמצא אלקים" חיים, הוא רומז לשם זה. עיי"ש.

נמצא, דמספר ע"ד (74) "הדסה", הוא מספר אכדט"ם – האותיות הקודמים באל"ף ביי"ת לשם "אלקים".

ראה לעיל סי' טז. לב. מא. שיחות קודש ה'תשל"ו ח"א, ש"פ האיגו (שבת תשובה) סעיף מב. תורת מנחם – תפארת לוי יצחק במדבר-דברים סי' רמט. ילקוט לוי יצחק ע"ה חלק ב סי' נה. חלק ב סי' ה. חלק ה סי' מח. נו. חלק ו סי' לב. מא. נה.

(* ראה ביאורי הזהר לאדמו"ר האמצעי (הוצאת תשע"ה) רמא, ג. ספר המאמרים תרט"ו (הוצאת תשע"א) עמוד תקנו. תורת מנחם ספר המאמרים תשי"ז עמוד פד.)

ילקוט לוי יצחק – פורים

מהע' 28 ד' רבתי דשמע כו' 29 אחז), ועיין בפרי עץ חיים בכוונת פסח ובכוסות של פסח וד"ל. והוא המתקת המוחין דקטנות ע"י המוחין דגדלות. והיו להמן ר"ח בנים כמספר ורב חסר ו' כמאמר רז"ל³⁰, הם הלעומת דיצחקי³¹ שמספרו ר"ח, ארב"ה³² את זרעו ואתן לו את יצחק כמ"ש בכתיב האריז"ל³³.

אך בני המן הם ורב חסר ו', היפך מיצחק שקרא³⁴ שמות מלא ו', עיין בתורה אורי³⁵ פרשת תולדות, שאות ו' הוא אות אמת³⁶, עיין בזה ר"פ³⁷ ויקרא ובפרשת במדבר דף ק"כ³⁸ כמדומה.

⁽²⁸⁾ ראה לקוטי תורה מהאריז"ל שיר השירים א, ב. וז"ל: ר"ת 'כי טובים דודיך' מייין הוא כדט"ם, וחסר מזה השם אות א' להיות חילוף אלקים כנודע, וזה השם נמשך אלי' מן הבינה הנקרא יין משם ס"ג שבה, ועם י' אותיותיו ע"ג כמנין כדט"ם, ועם תוספות א' כנגד השם נעשה אכדט"ם, והא' הזו לוקחת משם אהי"ה ושם זה עולה ע"ד שהם סוד ע' וד' גדולה דשמע. עכ"ל. (וראה לעיל הערה 18). פרי עץ חיים, שער ספירת העומר פרק ז' וז"ל: שם אכדט"ם שבבינה, שהוא חילוף של אלהי"ם, ולכן הוא יותר רחמים, ואלו הם סוד ה' גבורות דגדלות, וז"ס (ישע"י כד, ו) בטחו בה' עדי עד, הוא שם אכדט"ם גימ' ע"ד להיותו רחמים, לכן תלוי בו הבטחון, ולזה רמזו בזה פרשת ורא (כב, א), על פסוק זה, ושם נאמר כי עדי"ה הוא בבינה, ויובן עם מה שאמרנו כאן. ואמנם מה שנתחלף שם אלהי"ם, הן ג' אותיות אמצעית שהם כד"ט, כי אותיות א"ם אינן מתחלפות, ואותיות אלו המתחלפות מדין ונעשין רחמים, הם ג' ל"ג, וזהו (בראשית לא, נב) ע"ד הג"ל הזה ביני וביניך, כי שם נקרא ע"ד, וג' אותיות אלו המתחלפות גי' ג"ל, זהו (בראשית לא, מח) הגל הזה ע"ד, ע"ש.

⁽²⁹⁾ דברים ו, ד.
⁽³⁰⁾ מגילה טו, ב. וז"ל: (אסתר ה, יא) "ורב בניו", וכמה רוב בניו, רמי בר אבא אמר כולן מאתים ושמונה הוו, שנאמר ורב בניו. ("ורב" כשנכתב חסר ו' הוא במספר 208).
⁽³¹⁾ ראה גם לקוטי לוי יצחק, ליקוטים על תנ"ך ומאחז"ל עמוד תכט וז"ל: פורים הוא בחי' הגמל את יצחק כי הגמל אותיות מגל"ה, וכתוב משתה גדול ביום הגמל כו', וכן במגלת אסתר כתיב ויעשה המלך משתה גדול. עיי"ש.
⁽³²⁾ יהושע כד, ג. "ואקח את אביכם את אברהם. . . וארבה את זרעו ואתן לו את יצחק". "ארבה" בגי' ר"ח.

⁽³³⁾ ראה לקוטי תורה מהאריז"ל סוף פרשת וירא. תורת מנחם התוועדיות ה'תשמ"ז ח"ב עמוד 355 הערה 48. ה'תשמ"ח חלק ד עמוד 106.
⁽³⁴⁾ תולדות כו, יח. "וישב יצחק ויחפר את בארות המים. . . ויקרא להן שמות כשמת אשר קרא להן אביו". ("שמות" שבפסוק זה הוא מלא ו').

⁽³⁵⁾ יז, ג. וז"ל: מעשה אברהם הכנסת אורחים, שנתן לערביים לאכול ואח"כ אמר להם דעו למי מברכים כו', בכדי להיות גילוי אלקות למטה שגם הערביים יכירו גדולתו כו' כ"ז הוא בחי' אברהם המשכה למעלה למטה. ויצחק ה' חופר בארות שהוא בחי' גילוי מטה למעלה מהעלם לגילוי כמשל הבור אשר המים שם בהעלם וע"י החפירה נגלו המים כו'. והנה הגם שאברהם ה' ג' כ' חופר בארות אבל כתיב ויסתמום פלשתים כו' ויצחק חפר אותן וקרא להם שמות כשמת אשר קרא להן אביו, הראשון מלא והשני חסר לפי שע"י חפירה דיצחק לא נפסק עוד נביעתם ונמשכים ונובעים הששה מדות שהן בחי' וי"ו ע"כ הוא שמות מלא בוי"ו. אבל שמת דאברהם חסר וי"ו לפי שסתמום פלשתים ויש לחיצונים יניקה מהם. לכן ע"י חפירה דיצחק הוא שמות בוי"ו (ועמ"ש כה"ג ע"פ ששת ימים תאכל מצות כו' מלא וי"ו) ולע"ל כתיב כי אתה אבינו שעיקר הצחוק והשמחה יהי' מבחי' יצחק שהוא מטה למעלה אשר בחי' זו אין קץ ותכלית כו' משא"כ (אברהם) בבחי' ממעלה למטה יש לה גבול המשכה למטה וכו'.

⁽³⁶⁾ ראה תורת מנחם – ספר המאמרים ה'תשח"י עמוד נה.
⁽³⁷⁾ דף ב, א וז"ל [ובתרגום ללה"ק] מה כתיב (יהושע ב, יב) ונתתם לי אות אמת, דא אות ו' דדא איקרי אות אמת (זו היא אות ו' שזאת נקראת אות אמת), ואי תימא שאר אתון לאו אינון אמת (ואם תאמר וכי שאר אותיות אינן אמת, ומתריך), אין (ודאי כל האותיות הן אמת), אלא אות דא אות אמת איקרי (אלא עצם אות ו' נקראת אות אמת לפי שהיא אות ו' דשם הוי' וכו').

ראה רשימות כ"ק אדמו"ר זי"ע חוברת קסט.
⁽³⁸⁾ בזהר ח"ג דף קכ, ב וז"ל [ובתרגום ללה"ק]: בְּעֵי יָיָה לְבָר נֶשׁ לְאֶתְּנָה גְרָמְיָהּ, בְּתַר דְּסִיִּים צְלוֹתָא דְעֵמִידָה (אחר שגמר האדם תפלת העמידה צריך להראות את עצמו), בְּאֵלוֹ אֶתְפָּטֵר מִן עֲלֵמָא (כאילו נפטר מן העולם, כי בנפילת אפים מפקיד האדם נפשו ומוסר עצמו למיתה), דְּהָא אֶתְפָּדֵשׁ מִן

ילקוט לוי יצחק – פורים

ולכן שייך לפורים שרבה ורב זירא יעשו הסעודה בהדדי ושישחוט רבה את ר"ז ע"ד העקדה, ועי"ז הוא מפלת המן ובניו.
והבן האחרון הקטן דהמן הוא ויזתא שבו הוא הגמר דמפלתם . . הוא הלעומת דרב זירא דקדושה ששמו זעירא, קטן, ונקרא קטינא.
לקוטי לוי יצחק, אגרות קודש עמוד שב

אֵילָנָא דְתַנְי (כי נפרד מעץ החיים, כלומר שנפרד וירד מן עולם האצילות שעמד שם בתפלת העמידה)..

(ואמר) דְהָא אֲוֵדִי חֲטָאוֹי וְצָלִי עֲלֵיהוּ (כי הרי כבר התודה על חטאיו באמירת אשמנו כו', והתפלל עליהם), הַשְׁתָּא בְּעֵי לְאַתְכֶּנְשָׁא לְגַבֵּי הַהוּא אֵילָנָא דְמוֹתָא וְלִמְנַפֵּל (ועתה צריך להתאסף אל עץ המות וליפול על פניו)..

(ואמר כי בנפילת אפים) וְיִחְזִי בְּרַ נְשׁ גְרַמְיָה כְּאֵילוּ פִטִיר מִן עֲלְמָא (יראה האדם את עצמו ויחשוב כאילו נפטר מן העולם וכו') בְּגִין כֹּךְ לָא אֵית בֵּיה נְאִ"ו (לכן אין פסוק שיתחיל באות ו' בסדר א' ב' של המזמור [תהלים פרק כה] לדוד אליך ה' נפשי אשא), דְנָא"ו אֵילָנָא דְתַנְי הוּא (כי אות ו' היא סוד עץ החיים), וְהָאִי אֵילָנָא דְמוֹתָא הוּא (וזה העץ שמסר לו נפשו הוא סוד עץ המות).. וְתַקוּנָא דָא בְּעֵי בְּכַוְנָא דְלִבָּא (ותיקון זה צריך להיות בכונת הלב), וְכַדִּין קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא מְרַחֵם עָלָיו וְמוֹכֵפֵר לֵיה לְחוּבָי (ואז הקב"ה מרחם עליו ומכפר לו עונותיו). עי"ש.